

60.008/x

MTI

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

bb. 1. a pártkongresszus és a felszabadulási évforduló a
könyvkiadásban - 1975 magyar és világirodalmi kínálata

1/ró/gg/rj hi -cz

1975. február 21.

az előző esztendőkhöz képest érzékelhetően tovább javul a fontos társadalmi szükségleteket kielégítő, értékes, szocialista témájú művek kiadási aránya - így lehetne összegezni paál rózsának, a kiadói főigazgatóság főigazgatóhelyettesének szavait, amelyekkel a magyar könyvműhelyek idei terveiről tájékoztatta az mti munkatársát.

1975 az mszmp xi. kongresszusának esztendeje, ennek megfelelően a kiadók a tervezés során fokozott figyelmet fordítottak a pozitív életeszmenyeket sugárzó alkotások létrejöttének támogatására, ezenkívül sok egyedi kiadvány és több - kifejezetten az évfordulóhoz kapcsolódó - új könyvsorozat indul felszabadulásunk 30. évfordulójának tiszteletére, azzal a törekvéssel, hogy minél teljesebb keresztmetszetet nyújtsanak a társadalmunkban végbe ment forradalmi változásokról, a gazdasági fejlődésről, s az elmúlt három évtized gazdag irodalmi, művészeti terméséről, kulturális-közművelődési eredményeiről.

/folyt.köv./

b

- 1 -

bb. 1. / a pártkongresszus.... 1. folyt./rj

a politikai könyvkiadás kiadványtervének középpontjában a párt küszöbnálló xi. kongresszusa irányvonalának és határozatainak ismertetése és feldolgozása áll. a kongresszus rövidített és teljes jegyzőkönyve több mint 200 000-es példányban jelenik meg; a tömegoktatási anyagokban történő felhasználásán kívül a kiadványok egész sora foglalkozik azokkal a kérdésekkel, amelyek előreláthatóan jelentős szerepet fognak betölteni a kongresszus munkájában. a kossuth könyvkiadó különös gondot fordít arra, hogy kiadványai az eddiginél jobban, szélesebb körben világítsák meg a munkásosztály szerepét és helyzetét. ezt a célt szolgálják a munkásosztály társadalmi funkciójáról, a munkásképzésről, a munkásosztály művelődéséről szóló művek közreadása, s e tárgy körben alapműként jelenik meg lenin! a munkásosztály szerepéről című összefoglaló munkája. a politikai könyvkiadás másik központi témakörét a fasizmus felett aratott győzelem, s hazánk felszabadulásának 30. évfordulója határozza meg. az évforduló alkalmából mintegy 20 történelmi mű és visszaemlékezés jelenik meg a szovjet hadsereg harcáról, a magyar antifasiszta és ellenállási mozgalomról, valamint a felszabadulás után megindult építőmunkáról. kiemelkedő kiadványnak ígérkezik a nemzetközi munkásmozgalom története 1945-1973; az európai népi demokratikus forradalmak és a nagy honvédő háború története 1941-45, mely utóbbi a néhány éve megjelent hatkötetes alapvető szovjet munka összegezése lesz.

az élő magyar irodalom kiadása az elmúlt években kiforrt koncepció jegyében folytatódik. a tervek széles alapra épülnek: az ujdonságok körültekintő felkarolása mellett intenzívebbé válik az értékes művek utánnomása. az ujdonságok között figyelmet érdemelnek a szépirodalmi könyvkiadó - prózánk tartalmi és művészi színvonala, s a tematikai arányok javítását szolgáló - kisregény-pályázatán díjazott és jutalmazott művek, elsősorban tóth benedek, gáll istván és varga imre regényei. rajtuk kívül dobozy imre, fejes endre, fekete gyula, kolozsvári-grandpierre emil, moldova györgy és sánta ferenc új regénye, galgóczi erzsébet és végh antal új novelláskötete, mesterházi lajos publicisztikájából és szociográfiáiból egy-egy válogatás, a költészetben pedig egyebek között kormos istván, ladányi mihály, páskándi géza, ratkó józsef, simon istván, sipos gyula, takács imre, takács gyula és zelk zoltán új verseinek gyűjteménye lesz várhatóan számottevő. a magyarország felfedezése sorozat kemény istván és tuskós tiber szociográfiáival folytatódik.

/folyt.köv./

bb. 1. / a pártkongresszus... 2. folyt./rj

az ujdonságok javát a szocialista elkötelezettség vállalása, a dolgozó ember életének, világának művészileg is igényes ábrázolása jellemzi. a magvető és a szépirodalmi könyvkiadó új közös vállalkozása lesz a harminc év magyar irodalma című, 100 kötetre tervezett sorozat, amely felszabadulás utáni irodalmunk java természetét tartalmazza. e sorozatban a tervek szerint évente 20 kötet jelenik meg, közülük az elsők felszabadulásunk 30. évfordulójára látnak napvilágot. a könyvkiadás a magyar irodalom legjavát felölelő sorozattal, életmű- és egyéb sorozatokkal igyekszik eleget tenni a klasszikusokra vonatkozó különböző jogos igényeknek. a magyar remekírók kötetei arany, jókai, kölcsény, kosztolányi, krudy és radnóti műveivel folytatódnak. ezeken kívül magyar népmesék és balladák, janus pannonius, balassi, csokonai, vörösmarty, eötvös, petőfi, madách, tompa, mikszáth, vajda, ady, mórícz, babits művei jelennek meg más, szintén fontos alkotások mellett.

a világirodalmi könyvkiadás 36 ország irodalmát reprezentálja. hét szocialista ország közös vállalkozásaként indul meg a 35 kötetes győzelem könyvtára, amelyben a nagy honvédő háborúról és a kelet-európai országok antifasiszta harcáról írt legjobb művek jelennek meg új kiadásban; 1975-ben szimonov, apitz, fucik, octenasek, dimov, andrzejewski, putrament regényei. az évfordulós kiadványok sorából érdemes kiemelni az európa magyar földön és a magvető a gyűlölet tudománya című antológiáját.

1975-ben is a szovjet-orosz szerzőktől fordított szépirodalmi művek száma lesz a legmagasabb, e művek negyede a nagy honvédő háborúról szól, s az ukrakiadásuk mellett számos, újonnan írt munka is szerepel a tervekben. a népi demokratikus országok klasszikus és szocialista alapműveinek ismételt kiadása tervszerűen folytatódik; jövőre - egyebek között - capek, fucik, prus, sienkiewicz, paradowsky, fontane, thomas mann, arnold zweig, istra-ti, creanga, arghezi, rebreanu, preseren műveit adják ki. a választékbővítés jellemző az antik irodalom kiadására is, ezuttal egyebek között seneca, livius, suetonius műveit kapják kézhez az olvasók. az élő irodalmat tekintve céltudatosan folytatódik a harmadik világ, főként a spanyol nyelvterületű irodalmak értékeinek bemutatása. a nyugati életformát bíráló-leleplező művek elsősorban az angolszász irodalmakból kerültek a tervekbe. a mai francia, olasz, nszk-beli művek számának csökkenésével egyidejűleg élénkült az érdeklődés a skandináv irodalom iránt.

/folyt.köv./

v

bb. 1. / a pártkongresszus... 3. folyt./rj

tovább gazdagodik a gyermek- és ifjúsági könyvkiadás is. 1971-hez képest ebben az évben a móra ferenc kiadónál a gyermekművek száma csaknem kétszeresére, példányszámuk pedig több mint kétszeresére emelkedik. bizonyára örömet okoz majd az olvasóknak, hogy a kiadó ezúttal neves írókat /dobozy imre, bertha bulcsu, bárány tamás, galambos lajos/ nyert meg az ifjúsági irodalom ügyének. a képzőművészeti könyvkiadás terveiből arra lehet következtetni, hogy az új termésben a korábbinál jelentősebb helyhez jut az élő magyar művészet: például jó és régóta hiányzó összegezésüket ígér a corvina a jelenlegi képzőművészet kérdései elnevezésű új sorozata; első kötete, a hatvanas évek művésze, 1975-ben lát napvilágot, illetve az eszmék harca az esztétikában című kiadvány, amely a szocialista országok képzőművészeti kiadóinak közös produktumaként jelenik meg. /mti/

--

bb. 2. fejezetek a szovjet ürrepülés történetéből, filmsorozat michelangelo életéről - a televízió terveiből

mn/zsu/rj hi -cz

1975. február 21.

a közeljövőben jónéhány érdekes televíziós filmsorozat vetítését kezdik meg. a sokmillió nézőtábor hamarosan láthatja azt a szovjet filmet, amely „az ürrepülés országa”, címmel kerül képernyőre, és a szovjet ürrepülés történetének fontosabb fejezeteit eleveníti fel. michelangelo születésének 500. évfordulója alkalmából sugárzzák a művészet óriásának életéről készített háromrészes olasz filmsorozatot, gian maria volonteval a főszerepben.

a morvaországi antropos muzeum tagjainak 1960-ban tett ausztráliai expedíciós utjáról szól az a 8 részes rövidfilmsorozat, amelyet a „kőkorszaki emberek nyomában”, címmel vetítenek. „hogy élhessenek...”, címmel 6 részes angol filmsorozat a kuszulóban levő állatfajok védelmére, és az áttelepítésükre irányuló kísérleteket foglalja össze. nyolcrészes nszk utirajzfilm-sorozat képes beszámolóját is megtekintjük majd „négy keréken indiáig”, címmel. a négytagú expedíció ausztrián, jugoszlávián, görögországon, törökországon, iránon, afganisztánon és pakisztánon keresztül jutott el indiába. a film ezeket az országokat mutatja be egyéni szempontból sajátosságai felvillantásával.

/folyt.köv/

- 4 -

bb. 2. / fejezetek... 1. folyt./rj

guj de maupassant bel ami című regényéből a bbc készített 5 részes változatot. a rendező john davis. a főszereplő robin ellis. bizonyára olyan érdeklődés fogadja majd a nálunk is népszerű regény adaptációját, mint amilyen roger martin du gard családregényének 6 részes francia filmváltozatát is kíséri. a szlovák belső ellenállás hőstetteiről szól „a farkasok nyomában”, című sorozat, amely 6, egyenként 55 perces részből áll. a fordulatos, mozgalmos cselekmény alapját megtörtént események képezik, noha a szereplők kitalált alakok.

a munkásmozgalom kezdeti korszakát ábrázolja az olasz mario monicelli 1963-ban készült elvtársak című filmje, amely a mult századvégi torinóban játszódik. a film főszereplői között olyan sztárokat találunk, mint marcello mastroianni, annie girardot, renato salvatori és mások. a szlovákiai zsidóüldözés embertelenségeiről szól jan kadár és elmar klos „üzlet a korzón”, című filmje, amelyet oscar-díjjal tüntettek ki. a főszerepben ida kaminskát láthatják a nézők. ugyancsak a háboru éveibe vezet el kovács andrás „hideg napok”, című filmje, amely cseres tiber regénye nyomán készült, és az 1942-es szégyenteljes ujvidéki napokat idézi.

egy fiatal szovjet felderítőtiszt beleszeret egy elbűvölően szép mérnöknőbe, aki szintén a hadsereg kötelékében teljesít szolgálatot - így indul a tét : „walter”, című szovjet film. 1945-ben közvetlenül a háboru után készült a még öt perc az élet című francia film, amely a francia ellenállási filmek egyik legkorábbi darabja. /mti/

--

bb. 3. példátlan érdeklődés

i/me/tm/rj hi -cz

áout. február 21.

megkétszereződött a magyar hadtörténeti muzeum látogatóinak száma az elmúlt két hónapban. a rendkívüli érdeklődés oka elsősorban a mult év decemberében megnyitott fegyvertörténeti kiállítás, amely a hideg- és tüzfegyverek szinte teljes gyűjteményével, ritka példányaival mintegy 40 000 látogatót vonzott. főleg a fegyverkedvelőket és -értőket: a zalka máté, - a kossuth lajos katonai főiskola hallgatóit, a határőrség, rendőrség, sportlövészek népes csoportjait, de szép számmal üzemi dolgozókat, diákokat, külföldi vendégeket is. /folyt.köv./

- 5 -

bb. 3./ példátlan... 1. folyt./r

most újabb érdekesség a „30 éve a nép szolgálatában,, című kiállítás. eredeti felvételekkel, dokumentumokkal mutatja be a többi között a néphadsereg születését, részvételét az antifasiszta harcban, az ország ujjaépítésében, a népgazdaság fejlesztésében. a nagyszerű fegyvertényeket, az egyesített fegyveres erők hadgyakorlatait, korszerű felszerelését, mind többen és többen tekintik meg. /mti/

--

bb. 4. / az előszezomban kedvezményes nyaralási lehetőségeket kínál a siótour a balaton déli partján

vid/ká/rj -cz

1975. február 21.

a siotour az idei előszezomban is kedvezményes nyaralási lehetőségeket kínál kempingjeiben és nyaralóházaiban. a megnyitás napjától június 20-ig 20 százalékos kedvezménnyel vehetik igénybe az érdeklődők a sátorhelyeket és a faházakat. a luxusnyaralóknál még nagyobb a kedvezmény: május 16-ig 75 százalékos, az előidény további szakaszában, június 20-ig pedig 50 százalékos.

a kempinghelyet és a szolgáltatásokat - a szülők felügyelete alatt - ingyen vehetik igénybe a hat éven aluli gyermekek. a kempingekben 16 éves korig egész szezomban 50 százalékos kedvezményt kapnak a fiatalok. a tíz főnél nagyobb diákcsoportok - diákigazolványuk ellenében - ugyancsak az egész szezomban 50 százalékos engedményt kapnak a területhasználati díjaknál és a strandbelépő jegyeknél.

a siotour kedvezményeket kínál az utóidényre is. /mti/

--

- 6 -

bb. 5. a hazai esték fináléjaként négy főiskola körkapcsolásos vetélkedője

vid/ká/rj -cz

1975. február 21.

nagyszabású, négy helyszínről történő körkapcsolásos közvetítéssel fejeződik be március 30-án, négy tanárképző főiskola több mint egy éve tartó „hazai esték,, című vetélkedősorozata a televízió képernyőjén.

a husvét vasárnapján, este 20 órakor kezdődő adásban a négy főiskola csaknem 3 ezer diákja vesz részt. tucatnyi feladat megoldása közben „vizsgáznak,, a szegedi, a pécsi, az egri és a nyiregyházi pedagógusjelöltek a felszabadulás óta eltelt három évtized irodalmi, művészeti, néprajzi és tudományos eredményeiből. ezutal sem hiányoznak majd a kvizjátéokra jellemző rejtvények, feladványok, fejtörők. a kérdések zömmel a korábbi adásokban már bemutatott 20 várossal foglalkoznak.

a márciusi program legjobbjai külön díjazásban részesülnek, s a végső sorrendet szakemberekből álló zsüri dönti majd el. /mti/

--

bb. 6. pisztrángok násza

vid/ká/rj -cz

1975. február 21.

a mátrai erdő- és fafeldolgozó gazdaság a festői szépségű szalajka völgyben tartja fenn az ország legnagyobb hegyvidéki pisztráng tenyészetét. a friss vízzel telt hegyi tavakban mesterséges eljárásokkal - ugynevezett fejéssel - megkezdődött a hegyi pisztrángok ivása. a kifejt ikrákat összekeverik a hímek tejével. az így megtermékenyített ikrákból gondos ápolás mellett körülbelül negyven nap múlva fejlődik ki a halacska.

a szalajka-völgyben az idén egymillió sebes és szivárványos pisztrángot keltenek, amelynek többségét - 20-30 dekagrammos sulyban - értékesítik. a szalajka-völgyi pisztráng a legkedveltebb halcsemegék sorába tartozik. /mti/

--

- 7 -

bb. 7. régészeti ásatások a dunaujvárosi castrumban

vid/ká/rj -cz

1975. február 21.

a dunaujvárosi castrumban, az egykori római tábor nyugati területén huzódó temető területén, tavaly negyvenhat sirt tártak fel. a késő rómaikori temetkezési helyen most megkezdtek az ideai feltárásokat. szakemberek irányításával husz-harminc ember vallasza a földet és keresi a mult emlékeit. azért volt ilyen sürgös az ásatások megkezdése, mert ezen a területen nemsokára az építők csővezetéket fektetnek le. ha itt végeznek a kutatók, a feltárást az épülő közgazdasági technikum udvarán folytatják. /mti/

--

bb. 8. felujtják a kiskörösi petőfi irodalmi muzeumot

vid/ká/rj - cz

1975. február 21.

a bács-kiskun megyei tanács költségén kívül - belül felujtják a kiskörösi petőfi irodalmi muzeumot. az épület külső rendezéséhez utána után most a kiállítási termek kapnak új köntöst. a költő szülőházának szomszédságában lévő irodalmi muzeum, amely petőfi sándor életutjának, munkásságának dokumentumait szemlélteti, február végén már újra fogadja az érdeklődőket. /mti/

--

bb. 9. szombaton kezdődik a józsef attila szavalóverseny a rádióban és a televízióban

i/nn/gg/rj hi -cz

1975. február 21.

szombattól jelentkezik a rádióban és a televízióban a józsef attila szavalóverseny, amelyet a költő születése 70. évfordulója tiszteletére hirdettek meg a rádió, a televízió és a népművelési intézet.

/folyt.köv./

- 8 -

bb. 9. / szombaton ... 1. folyt./rj

a legjobb amatőr versmondókat összegyűjtő vetélkedő fölött többek között a kulturális minisztérium, a honvédelmi minisztérium, a kiesz, a szakszervezetek országos tanácsa, az okiesz, kiesz stb. vállalt védnökséget.

a selejtezőkön csaknem kétezer versmondót hallgattak meg a szakemberek, vagyis sikerült megmozgatni szinte az egész műkedvelő versmondó tábor. a résztvevők tiz józsef attila-verset és tiz, mai magyar költő versével jelentkezettek a zsűri előtt. most a döntőbe került legjobbakat láthatjuk, hallhatjuk. a műsorvezető, simon istván kossuth díjas költő arra is vállalkozott, hogy ne csak konferálja az egyes produkciókat, hanem meg is ismeresse az érdeklődőkkel a versmondókat. első alkalommal a veszprémi dimitrov művelődési házból jelentkeznek a kamerák 18.10-kor, s ugyanebben az időben kapcsolja a rádió is az első területi döntő helyszínét. március elsején békéscsaba lesz a verseny következő állomása, majd március 8-án a legjobb honvédségi versmondók adnak egymásnak találkozót budapesten. március 15-én pécs, 22-én eger, majd 29-én a főváros legsikeresebb műkedvelőit hallhatjuk. a hat területi döntő utolsó fázisára április 11-én kerül sor kaposváron. a somogy megyei tanács támogatásával lebonyolódó döntőt 90 percen közvetítik.

a józsef attila szavalóverseny egyébként szerves folytatása lesz az emlékezetes váci mihály szavalóversenynek és a szóljatok... sorozatnak. /mti/

--

bb. 10. szórta a pénzt a tolvaj

i/bc/tm/rj hi -cz

1975. február 21.

mintegy három hét leforgása alatt - másokkal együtt, illetve külön- több bűncselekményt követett el a 31 éves soós ferenc és a 32 éves blau elemér, mindketten foglalkozás nélküli, budapesti lakosok. amikor a börtönből szabadulva először találkoztak egy eszpresszóban abban egyeztek meg, hogy bűncselekmény útján szereznek pénzt. aznap este már „akcióba”, is léptek: a majakovszkij utcában behatoltak egy báv felvevőhelyre, ahol kutatás közben a fiókokban mintegy háromezer forintot, zsebrádiót, gázöngyújtót találtak, s ezeket valamint különféle ruhaneműt magukkal vittek. egy másik alkalommal a ii. kerületben olyan házat szemelt ki soós, ahonnan korábban kőműves kisiparos munkaadójának megbízásából építkezési anyagokat szállított el. miután a többszöri becsengetésre senki sem jelentkezett, soós a mintegy négy méter magasban lévő nyitott ablakon át bemászott a lakásba, társa pedig a közelben figyelt. soós az ablakot átkutatva a szekrényeket, fiókokat, íróasztalokat, s mintegy százezer forint készpénzt, 20.000 forint értékben pedig különböző ékszereket, karórákat emelt el.

/folyt.köv./

- 9 -

bb. 10. / szórta a pénzt... 1. folyt./rj

a pénzből még aznap különféle ruhaneműeket vásároltak, majd egy fürdőben a fennmaradt összeget egymás között elosztották, az órák és ékszerek pedig „további intézkedésig”, blaunál maradtak. ezt követően több vendéglátóipari egységben is megfordultak, ahol régi és új ismerősökkel együtt szórakoztak. soós több ott-tartózkodó vendégnek is rendelt italt. két személynek pedig nagy összegű ajándékot adott. az egyik étteremből reggel fél nyolckor távozott, miután ott mintegy tízezer forintot fizetett. ezt követően két ismerősével taxin a balatonhoz vitette magát, s utitársainak még az indulás előtt különféle holmikat vásárolt.

soós ezen kívül az 1. kerületben is behatolt egy lakásba, s magával vitt három táskát, egy magnetofont a hozzá tartozó mikrofonokkal együtt, valamint lemezjátszót, villanyborotvát, karórát és különféle ruhaneműeket. soós több esetben a szórakozóhelyeken a számlát nem egyenlített ki. blau pedig idegen kamionosoktól nagyobb összegű külföldi fizetőeszközt szerzett, s egy consumturist üzletben különféle tárgyakat: kazettás magnetofont, karórát, cigarettá-féléket és egyéb apró holmit vásárolt.

a központi kerületi bíróság soós ferencet kilenc évi, blau elemért hat évi szabadságvesztésre ítélte. /mti/

bb. 11. változatlanul jó a zöldségellátás - egyre több primőr a boltokban

i/ol/tr/rj ie -cz

1975. február 21.

van elegendő zöldség a boltokban, piacokon, változatlanul megnyugtató a téli ellátás. e hét végén sem okoz gondot a burgonya, hagyma, sárgarépa, gyökér és káposzta beszerzése a háziasszonyoknak. mindezekből a fontos napi cikkek közül az igényeknek megfelelő szállítmányok érkeznek a nagyvásártelepről a zöldségtől üzlet-hálózatába, s van bőven jóminőségű alma is. mindez alapvetően annak köszönhető, hogy az ősszel előre látóan, a szokásosnál nagyobb mennyiségű árut halmoztak fel a tárlókban. bár az őszi csapadékos időjárást követő szokatlanul enyhe tél sok gondot okozott, elsősorban a szabadtéri tárlókban, prizmákban telelő áruk el-tartásában; magas a romlási százalék, de a veszteségek ellenére ez-ig még nem volt fennakadás az ellátásban. a zöldségtől kapott legfrisebb tájékoztatás szerint előre látólag nem is lesz a tél folyamán, a készletek kitartanak az ujig. /folyt.köv./

- 10 -

bb. 11. /változatlanul ... 1. folyt./rj

a megfelelő áru-háttér biztosította, hogy az árindex a cikkek összességét tekintve alacsonyabban alakult a múltévinél.

most már egyre több primőr-áru is kapnak a boltok; s e hét végén különösen megnő a választék. a hazai termelésű hegyes, erős paprika, a melegágyi saláta, a retek mellett már árusítják a bulgáriából érkezett uborkát, paradicsomot, s a jugoszláv szőlőt is. az uborka ára 38 forintról 30 forintra csökkent, a paradicsomot kilonként 60 forintért a zöldpaprika darabját - nagyságtól függően - 3.80-4.80, a fejes-salátát 4.- illetve 5.20, a hónapos retek 4, illetve 4.80 forintért adja zöldségtől.

a jóminőségű almát még mindig az utóbbi évek legolcsóbb árán, 4.40 forintért árusítják, s előre látólag ezt az árat tartani tudják majd a jövő hónap elején is.

a zöldségtől igazgatóságán egyébként a zavartalan napi ellátás mellett már a jövő télre is gondolnak. számolnak azzal, hogy a most korszerűsödő tárolórendszer és a még csak kísérleti jelleggel - nem teljes kapacitással - működő burgonyakombinát teljes üzemével csak részben oldhatja majd meg a gondokat. éppen ezért tárgyalásokat kezdtek a xx. kerületben lévő dimitrov és aranykalász tisz-ek vezetőivel, hogy lehetőleg még ez évben megépülhessenek a megfelelő szellőző- és klimaberendezéssel ellátott, a burgonya és a zöldség tárolására szolgáló korszerű halmostárolók is. /mti/

-.-

- 11 -

bb.12. minden dolgozó ismerje meg vállalatát - száz napos mozgalom az egyesült izzóban a felszabadulás évfordulójára

i/sz/gg/ie/a/la

1975. február 21.

az egyesült izzóban mozgalom indult a nagyvállalat ipari és munkásmozgalmi történetének részletes felkutatására. a., 100 nap hazánk felszabadulásának 30.évfordulója előtt,, mozgalomba az izzó vezetőségének és társadalmi szerveinek felhívására bekapcsolódott a vállalat öt fővárosi és 11 vidéki gyára. az egymástól elkülönülten dolgozó, vagy távol eső üzemek, kollektívák így megismerik az egész izzó multját, jelenlegi összetett tevékenységét, gyártmányainak kialakulását, fejlesztését, s egymás élet-és munkakörülményeit. különösen hasznos ez a vállalat sokezer fiatal és új munkása számára, akik eddig főleg csak szűkebb munkahelyükkel ismerkedtek.

a gyáarak, brigádok saját munkahelyük történetét kutatják fel, különös tekintettel az utóbbi 30 évre. száz nap alatt az izzó üzemeiben hatnaponként váltják egymást a kollektívák által összegyűjtött anyagból rendezett kiállítások, amelyekben sok, szinte páratlan értékű termelési, mozgalmi dokumentum is látható. a műszaki elemzőzési főosztály dolgozói pedig kiállításukon ipari televíziókat állítottak fel, s,, helyszíni közvetítésben,, mutattak be egy-egy termelőfolyamatot. több gyáregység bemutatóján a legújabb gyártógépekkel munka közben ismerkedhetnek meg a dolgozók. a különböző izzó-gyáarak kiállítási anyagából április 4-ére nagyvállalati kiállítás nyílik, s ezt bemutatják majd a vidéki üzemekben is

a felszabadulási évfordulót megelőző hetekben sok más program is erősíti a kollektívák kapcsolatát egymással, a gyárral. naponta a délelőtti 10 órakor kezdődő rövid munkaszünetekben egy-egy kollektíva 5-8 perces dokumentum-műsorát sugározzák az üzemi rádión. a brigádok időnként baráti beszélgetésre hívják meg az izzó régi, nyugdíjas dolgozóit. brigádvetélkedőket is szerveznek, az elődöntőkön mintegy 800 brigád indult, - döntőt márciusban tartják, az izzó fonyódi üdülőjében./mti/

.-

8.20/a

- 12 -

bb.13. felszabadulási emlékmű kiskunhalason

vid/ká/a/-cz

1975. február 21.

impozáns emlékmű készül kiskunhalason a felszabadulás 30. évfordulója tiszteletére. a 12,3 méter magas betonépítmény a három forradalmi tavaszt jelképezi. kerényi józsef, a bácskiskun megyei tervező vállalat főépítésze tervezte, s a kiskunhalasi tanácsai építőipari vállalat dolgozói társadalmi munkában építik fel. az emlékmű előtt elhelyezik a szabadságot jelképező nagyméretű bronzszobrot, marton lászló szobrászművész alkotását. a kiskun város felszabadulási emlékművét április 4-én avatják ./mti/

.-

bb.14. termelőszövetkezeti ösztöndíjasok szabolcsban

vid/ká/a/-cz

1975. február 21.

137 egyetemi és főiskolai hallgató tanulását segítik társadalmi ösztöndíjjal szabolcs-szatmár megye mezőgazdasági szövetkezetei. ezek a fiatalok, akik a különböző mezőgazdasági, kertészeti, állatorvosi vagy más egyetemen, főiskolán tanulnak, az államvizsgák után azokban a szövetkezetekben kezdik meg gyakorlati munkájukat, amelyektől évekig az ösztöndíjat kapták. a társadalmi ösztöndíjasok nagy számában jól tükröződik az a gondos, előrelátó munka, amelyet a megye közös gazdaságai végeznek a tanácsok hathatós támogatásával a szakemberellátás érdekében. jellemző erre a tevékenységre, hogy 1962-től napjainkig 810 felsőfoku oktatási intézetben tanult fiatalnak adtak, illetve adnak ösztöndíjat a megyében. gyakorlatban ez azt jelenti, hogy szövetkezetekben dolgozó, felsőfoku végzettségű szakembereknek majdnem a háromnegyed része a közös gazdaságok ösztöndíjasa volt. az ösztöndíjak adományozása nem az egyetlen formája a fiatal szakemberek támogatásának. csupán az utóbbi hat évben mintegy 260 kezdő szakember kapott letelepedési segélyt, sokan pedig szolgálati lakást./mti/

.-

bb.15. rekonstrukció a debreceni pályaudvaron

vid/ká/a/-cz

1975. február 21.

1975. végére elkészül a debreceni nagyállomás rekonstrukciójának első szakasza. ebben a szakaszban az utazó közönség kényelmét és biztonságát szolgáló személypályaudvar átépítését és bővítését fejezik be. /folyt.köv./

8.25/a

- 13 -

1694

:bb.15./ rekonstrukció.....folyt./-a

a főépület előtt négy új vágány lesz, s ezeket két szigetperonnal ellátott nyolc méter széles aluljárón át közelítheti meg az utazó közönség. a korszerűsítési program megvalósítása során debrecenről hat kilométerre telepítették át a máv gépállomást, helyén - közvetlenül a nagyállomás szomszédságában - készül az ugynevezett személykocsi tároló. a bővítés során új szárnyat is kap a pályaudvar./mti/

-. -

bb.16. futószékek a szegedi textilművekben

vid/ká/a/-cz

1975. február 21.

a szegedi textilművek fonodájának és szövődéjének több-ezer munkása sokat gyalogol munka közben a gépek körül. a gyár vezetősége elhatározta, hogy ahol lehet, könnyít a munkakörülményeken. erre először a lánccsévélő üzemszében dolgoztak ki új módszert, ott ugyanis egy/fonónő 25 kilométert is gyalogol naponta. házilag különleges futószékeket készítettek, amelyeken a dolgozók ülve elláthatják fonalkötözési, gépkezelési tennivalóikat. a végtelen láncsal mozgatott, speciálisan kialakított székeket lámpedállal kormányozzák, a tetszés szerinti helyre. a módszer bevált. jelenleg már hatvanan dolgoznak a futószékekről, együttesen tehát másfél-ezer kilométer gyaloglástól mentesülnek naponta. ezzel a módszerrel még a csökkent munkaképességűek is kezelhetik a gépeket./mti/

-. - *1 egy*

bb.17. építőmunkás lakónegyed algyőn - házigyári panelekből

vid/ká/a/-cz

1975. február 21.

délmagyarország legnagyobb építő vállalata, a szegedi délép új, kísérleti lakónegyed építésébe kezdett algyőn, ahol elsősorban munkásai kapnak teljesen közművesített, modern lakásokat. az összkomforthoz tartozik az is, hogy a szomszédos szénhidrogén medencében termelt földgázzal fűtenek majd. újdonság, hogy a kétemeletes, egyenként nyolc lakásos társasházakat a szegedi házigyár paneleiből szerelik össze. eddig ugyanis öt és tízszintes házak készültek házigyári termékekből. összesen tizenhat épületet emelnek majd egymás szomszédságában, s így városias lakótelep alakul ki az egykori faluban, amely már szegedhez tartozik. a munkásoknak nyújtott kedvezmények egyike, hogy a terveket a délép műszaki kollektívájára társadalmi munkában készítette el. további kedvezmény, hogy a tanács ingyenesen bocsátotta rendelkezésre a telkeket, a közművesítéshez pedig kétmillió forinttal járul hozzá./mti/

8.306/a

-. -
- 14 -

bb.18. szerelők veszik át a munkaterületet a tiszai hőerőműben

vid/ká/a/-cz

1975. február 21.

az építészeti munkák több mint hetven százaléka fejeződött be eddig leninvárosban, a tiszai hőerőműben. a hatvan hektárnyi területen 1974 végéig elkészültek a végleges utak, a térvilágítás, a raktárak, az ártéri hid, a szociális-és felvonulási épületek, valamint a kétszáznegyvenhét méter magas óriáskémény építészeti munkái. befejeződött a kétszázötvenöt megawatt teljesítményű egyes blokk kazánjának alapozása, s a gépészeti szerelő munkákat a csehszlovák szakemberek megkezdték. a négyszáz köbméteres vizlágyító szerelésén a magyar gépipari vállalatok szakmunkásai dolgoznak.

az év nyarára valamennyi területen a szerelő vállalatok veszik át az építőktől a munkát. a ganz mávag-viz-és gépszerelői néhány nap múlva, az április 4. gépgyár szerelői március elején, a láng gépgyáriak pedig májusban kezdik meg a munkát. áprilistől folyamatosan érkeznek a helyszínre a turbinák és egyéb technológiai berendezések.

a munka kezdetéig azonban még egy fontos feladatot kell megoldani; 2, egyenként hatvanhárom méter fesztávú és kétszázhusz tonna súlyú óriásdaruk készre-szerelését. az óriásdaruk segítségével emelik majd be a generátorok és különböző más berendezések soktonnás alkatrészeit.

az év végére a gépészeti munkák, csucsában, a jelenlegi ezerhétsházról mintegy háromezerre növekszik majd a szerelésben és építésben résztvevők száma. a tervek szerint 1976 augusztusára az első blokk elkészül és áramot ad az országos hálózatba. /mti/

-. -

8.35/a

- 15 -

bb.19. a járási, városi pártértekezletek tapasztalatai - február 21- március 9. között zajlanak a megyei szintű tanácskozások

i gy/tr/p zs la

1975. február 21.

az mszmp xi. kongresszusát előkészítő munka újabb fontos szakasza zárult le : az elmúlt héteknél 22 fővárosi kerületi, 82 városi, és több mint 100 járási, illetve járási jogú pártértekezletet tartottak meg . a tanácskozásokon a kommunisták számot adták a x. pártkongresszus óta elért eredményekről, s megvonták munkájuk mérlegét, megválasztották a pártbizottságokat, valamint azokat a küldötteket, akik résztvesznek március 1-2-án a budapesti, illetve február 21- március 9. között a megyei pártértekezleteken. a tanácskozások tapasztalatairól dr. péter jános, az mszmp kb párt-és tömegszervezetek osztályának helyettes vezetője tájékoztatta az mti munkatársát.

- összességében megállapíthatjuk: a pártértekezletek betöltötték hivatásukat. a városok, járások kommunistáinak tanácskozásai híven demonstrálták, hogy a párttagság egyetért az mszmp szocialista társadalom továbbfejlesztése érdekében kifejtett tevékenységével, helyesli az eddigi politikai irányvonalát, bizalommal és várakozással tekint a xi. kongresszus munkája elé.

- a pártértekezleteken elhangzott beszámolók, felszólalások, egyértelműen bizonyítják, hogy a pártbizottságok, a kommunisták eredményesen hajtották végre a x. kongresszus, és a központi bizottság határozatait, s ennek megfelelően fejlődött szűkebb pátriájuk társadalmi, politikai, gazdasági és kulturális élete. a hozzászólások sokoldalúan elemezték, és a különböző munkahelyek tapasztalataival, a pártélet gyakorlatából vett példák-
kal egészítették ki a beszámolók megállapításait. foglalkoztak a pártcsoportok, az alapszervezetek munkájával, a kommunista nevelés helyzetével, megtárgyalták az ifjuságról és a nőkről szóló kb határozat végrehajtásának eddigi eredményeit.

- a járási pártértekezleteken számos felszólalásnak társadalmi viszonyaink alakulása volt a témája . megegyeztek a vélemények abban, hogy jelentős előrelépés történt a szocialista nemzeti egység kialakításában, a szocialista demokrácia fejlesztésében. az utóbbi években erőteljesen növekedett a dolgozók politikai és közéleti aktivitása, javult a párt- és a társadalmi szervek valamint a tanácsok tömegkapcsolata.

/folyt köv ./
8.20/p

-16-

Tóth

bb.19. a járási.....1.folyt/p

nagyban elősigiti ezt a pártmunkának az a helyes gyakorlata , hogy a lakosság egészét érintő, országos kérdésekben a vezető szervek megkérdezik és döntéseiknél figyelembe veszik a párttagság, a dolgozók véleményét, javaslatait.

- a xi. kongresszusra kiadott irányelvekkel egyezően hangoztatták: erősítsük tovább a párt, a munkásosztály vezető szerepét, a munkás-paraszt szövetséget. a felszólalók egyetértettek az állami és a szövetkezeti tulajdon fejlesztésével, a termelőszövetkezetekben az iparszerű módszerek fokozatos meghonosításával. figyelemre méltó felszólalások hangzottak el a múlt év őszi mostoha időjárási körülmények között végzett betakarítási munkákkal kapcsolatban. a földeken dolgozók képviselői köszönetüket fejezték ki azoknak az ipari munkásoknak, akik a mezőgazdaság segítségére siettek azokban a nehéz napokban. a komáromi járási pártértekezleten több hozzászóló elmondta , hogy - a kalocsai járásban dolgozó tsz-tagok példáját követve - viszonzásul társadalmi munkásokat küldenek a fővárosi metróépítkezések meggyorsítására.

a mezőgazdasági termeléssel, a helyi iparfejlesztéssel kapcsolatban kiemelték a beruházási tevékenység javításának fontosságát. számos észrevétel, javaslat hangzott el a hatékonyság növelésével, a belső tartalékok gyorsabb feltárásával, az ésszerű takarékosággal kapcsolatban.

- a gazdasági építőmunka feladataival összefüggésben hangsúlyozták: gazdaságunk tereszerű és arányos fejlődése, valamint a társadalmi termelés hatékonyságának eddiginél erőteljesebb növelése megköveteli a termelési szerkezet további átgondolt korszerűsítését, a műszaki-tudományos haladás gyorsítását, új technológiák bevezetését, a jövedelmezőség javítását, a belső és külső erőforrások jobb felhasználását. egyetértettek azzal, hogy a következő évek gazdálkodásának középpontjában mindenütt az anyag- és energiafelhasználás csökkentését, az importanyagokkal való fokozottabb takarékoságot kell állítani. a tanácskozásokon egyértelmű vélemény alakult ki arról: tovább kell javítani a szocialista tulajdonhoz való viszonyt a termelőkapacitások jobb kihasználásával, szervezettebb, fegyelmezettebb munkával. az elhangzott vélemények szerint erőteljesen gátat kell vetni annak, hogy bárki munka nélkül, vagy aránytalanul kevés munkával irreálisan magas jövedelemhez juthasson. a közszemléletben, közgondolkodásban nyíltan szembe kell szállni az önzés, a harácsolás, a túlzott anyagiasság különböző megnyilvánulásával.

/folyt köv ./
8.30/p

-17-

Tóth

bb.19. a járási.....2.folyt/p

- a hozzászólásokból kirajzolódott az a meggyőződés, hogy társadalmi fejlődésünkben döntő láncszem a munkásosztály erkölcsi, politikai helyzetének alakulása, állásfoglalása különböző kérdésekben. a párttagság véleménye szerint szükség van az üzemi, intézményi demokrácia tartalmi, formai továbbfejlesztésére. hangsúlyozták azonban, hogy az üzemi, a szocialista demokrácia fejlesztése és a feyelem erősítése, a központi akarat következetesebb érvényesítése kölcsönösen feltételezi egymást. sokan elmondták: e tekintetben különösen nagy a vezetők felelőssége. jobban kell támaszkodniok munkájukban a dolgozók, különösképpen a szocialista brigádok kollektív bölcsességére, tapasztalatára.

- a kommunisták meggyőződéssel vallják, hogy az ideológiai munka, a szocialista tudat formálása napjainkban a párttevékenység egyik legfontosabb területe. a munkásműveltség fokozása lényeges politikai céljaink közé tartozik. a hozzászólók véleménye szerint a munkáspolitikai következetes helyi érvényesítésének fontos feltétele, hogy minél több kétkedő dolgozó szerezzen marxista műveltséget, magasszintű szakmai ismeretet. éppen ezért tovább kell keresni annak lehetőségeit, hogy új oktatási formák létrehozásával az eddigénél több munkás kapcsolódjék be az állami és a szakmai oktatásba.

- a pártélet fejlődéséről az volt az általános vélemény, hogy a pártszervezetek a x. kongresszus határozatainak szellemében eredményesen dolgoztak a párt politikájának helyi megvalósításán. tovább javultak, korszerűbbé váltak a pártvezetés módszerei, munkaformái. a pártszervezetek az elmúlt években eredményesen dolgoztak a pártegység erősítéséért, s a jövőben is ezt tekintik eszmei- politikai munkájuk egyik alapvető kérdésének.

- a pártértekezleteken mindenütt kifejezésre jutott az egyetértés a xi. kongresszus irányelveivel, s az az elhatározás, hogy a kommunisták a következő évek feladatainak megvalósításáért készek öntudattal, felelősséggel dolgozni. ugyanakkor kiemelték, hogy a helyes célokat csak nagyon következetes, céltudatos munkával, intézkedésekkel, s ezek állandó, folyamatos ellenőrzésével érhetjük el. mint elmondták, messzemenően helyeslik, hogy a célok és feladatok a párt eddig követett fő politikai irányvonalának alapján a fogalmazódtak meg, s a xi. kongresszustól az eddig követett politika jóváhagyását és folytatását kéri.

/folyt. köv/
8.35/p

Tóth

-18-

bb.19. a járási.....3.folyt/p

- a tanácskozásokon a demokratikus és titkos szavazás jegyében megválasztották a pártbizottságokat, az újjáválasztott pártbizottságok tagjainak 35-40 százaléka újonnan került be a testületekbe, valamennyien olyanok, akik eddigi munkájukkal, politikai rétermettségükkel, magatartásukkal kiérdemelték a bizalmat. a választások fontos pozitívumának tekinthető, hogy a pártbizottságokban növekedett a fizikai dolgozók és a nők száma. a járási, városi, budapesti kerületi pártértekezleteken újjáválasztott pártbizottságokban megkészeződött, 30-50 százalékra nőtt a fizikai dolgozók aránya. a párttagságon belüli arányukat meghaladóan alakult a testületekben helyet kapott nők és fiatalok aránya - mondotta végezetül dr. péter jános./mti/

--

bb.20. ecset alá kerül a margit-híd és az erzsébet híd - műszaki tanácskozás az országos szakipari vállalatnál

t/sb/gg/a/hgy

1975. február 21.

több mint 8 000 lakás, számos napközi otthon, iskola, óvoda, áruház, üzemcsarnok és más új létesítmény festési, mázolási és egyéb csinosítási munkáinak elvégzésével a múlt évben 9,6 százalékkal nagyobb feladatot teljesítettek az országos szakipari vállalat dolgozói mint 1973-ban. e munka tapasztalatait értékelték és az idej feladatokat vitatták meg pénteken a vállalat műszaki konferenciáján, amelyben cza lajos igazgató vont mérleget az eredményekről és meghatározta a legközelebbi tennivalókat. mindenekelött a munka-és üzemszervezés javítására törekedtek. miskolc térségében külön szakipari kirendeltséget hoztak létre a nagy népgazdasági beruházások munkálatainak meggyorsítása érdekében. a tapasztalatok kedvezőek: javult az együttműködés a beruházókkal és a kivitelező partnerekkel, s így a korábbinál jobb feltételeket teremtettek a munka minőségének javítására is. ennek megfelelően fontosra veszik, hogy új kirendeltséget állítsanak fel kaposváron, a paksi atomerőműnél, az ndk-ban végzendő exportmunkáknál és más fontos építési központokban is.

/folyt.köv./

9.40/a

Tóth

- 19 -

bb.20./ ecset.....folyt./-a

az idén 8 százalékkal nagyobb feladatot kell teljesíteni, mint tavaly, s a termelés bővítésének 90 százalékát a hatékonyság, a termelékenység javításával kell megoldani. elsősorban az idén átadandó nagy beruházásokra koncentrálnak erőiket. különösen nagy gondot fordítanak arra, hogy határidőre elvégezzék a szakipari munkákat az idén átadandó ózdi rud-és dróthengermű, a hejőcsabai cementgyár, a miskolci hűs-kombinát, a diósgyőri finomhengermű, a zánkai uttörőtábor létesítményeinél, s a budapesti lakásépítési program teljesítésén túl a budavári palota, a hilton szálló beruházásánál.

ebben az évben is kiemelt feladat a beruházások műszaki előkészítése, s ennek megfelelően az idén fel kell készülni a következő évek nagy feladataira: a budapesti metró harmadik ütemének építésére, a margit-híd és az erzsébet-híd festésére, a komáromi duna-híd, a szegedi tiszahíd, a makói körös-híd munkálatainak gondos előkészítésére. számításba veszik az idén érkező 23 millió forint értékű új gép hatékonykihasználásának, s az újfajta korrózióvédelmi szigetelési, festési módszerek elterjesztésének lehetőségét is./mti/

-. -

bb.21. a lottó nyerőszámai

tm/a/hgy

1975. február 21.

a sportfogadási és lottóigazgatóság közlése szerint a gödöllőn megtartott 8. heti lottósorsoláson a következő számokat húzták ki:

1, 3, 11, 19, 84

/mti/

-. -

10.45/a

- 20 -

10/1200

bb.22. jókaira emlékeztek borsodban

vid/ká/a/hgy

1975. február 21.

jókai mór szoros szálak fűzték borsod megyéhez. első felesége, laborfalvy róza, miskolc város szülőtte volt miskolc tanácsa 1894-ben a város diszpolgárává választotta az akkor már országszerte ismert író. szindarabjai közül többet az ország első magyar nyelvű kőszínháza, a miskolci nemzeti színház mutatott be.

a szabadságharc bukása után jókai mór négy hónapig rejtőzködött a borsod megyei tardona községben. a bükk erdei között fekvő településen töltött időt többek között a barátfalvi levita című regényében is megörökítette. tardonai tartózkodásának emlékét két emléktábla őrzi.

az író születésének 150.évfordulójáról megemlékezett a hazafiasnépfront borsod megyei bizottsága. jókai mór munkásságát pénteken borsod megye több községében tartott irodalmi esten méltatták és megkoszorúzták a tardona községben lévő két emléktáblát./mti/

-. -

bb.23. zárszámadás a drogunion-nál

vid/ká/a/hgy

1975. február 21.

száznyolcvan féle gyógynövényt, erdei gyümölcsöt termesztett, illetve gyűjtött több, mint huszonhárom millió forint értékben tiz szövetség társulása, a mohorai drogunion gyógy-nyövénybegyűjtő és forgalmazó közös vállalkozás, amely pénteken tartotta zárszámadó közgyűlését. a vállalkozás a begyűjtött gyógynövények egy részét a fővárosi gyógyszer-tári központnak és a gyógyászati értékesítő vállalatnak adja el, másik részét exportra küldik. különösen sok kamillát, csipkebogyót, tarackgyökeret vásárolnak a droguniontól az nszk-ban, angliában, ausztriában, franciaországban és olaszországban. a társulás tavalyi tevékenységéből több mint négy millió forint tiszta nyereség származott. /mti/

-. -

11.25/a

- 21 -

13⁰⁰g

bb.24. új víztározó gyöngyös mellett

vid/ká/a/hgy

1975. február 21.

az észak-magyarországi vízügyi igazgatóság új mesterséges tavat létesít gyöngyös szomszédságában. a toka és tarján patakok összefolyásánál húzott gáttal mintegy másfélmillió köbméter víz tárolására alkalmas mesterséges tavat alakítanak ki. az új tó gátjának építését pénteken befejezték.

a völgyzárógát mögött felfogott vízzel a gyöngyösi és a nagyrédei tsz-ben összesen nyolcszáz hektárnyi területet öntözhetnek.

az új tó feltöltését tavasszal kezdik meg. /mti/

--:-

bb.25. közlekedési balesetek

s/a/hgy

1975. február 21.

a iii. kerület szentendrei ut 17. szám előtt gyárvás István János 35 éves művezető, szentendrei lakos személygépkocsival gyorsajtás következtében egy lámpaoszlopnak, majd egy szabályosan közlekedő személygépkocsinak ütközött. gyárvás István Jánost a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel kórházba szállították. /mti/

a xviii. kerület nagykőrösi ut és méta utca kereszteződésében Zsinkó Mária 19 éves segédmunkás, budapesti lakos figyelmetlenül féktávolságon belül lépett az uttestre és egy teherautó elütötte. a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel kórházba szállították. /mti/

--

11.30-/ a

- 22 -

13⁰⁰g

embargo: 19.00 óráig!

bb.26. biró József nyilatkozata külkereskedelmünk helyzetéről és ez évi feladatairól

ie/a/hgy

1975. február 21.

biró József külkereskedelmi miniszter nyilatkozatot adott az mti munkatársának külkereskedelmünk helyzetéről és ez évi feladatairól.

hogyan értékelhető a külkereskedelem 1974.

évi tevékenysége ?

népgazdaságunk múlt évi sikeres fejlődése megalapozta a külkereskedelmi forgalom dinamikus fejlődését is. ebben kifejezésre jut dolgozó népünk eredményes munkája, az a lendületes munkaverseny mozgalom, amely pártunk XI. kongresszusa és hazánk felszabadulásának 30. évfordulója tiszteletére országszerte kibontakozott.

a kivitel - összehasonlítható árszinten - 4 százalékkal, a behozatal a tervet meghaladóan 18 százalékkal nőtt. ezen belül a szocialista export 4 százalékkal, az import 16 százalékkal emelkedett. a külkereskedelmi forgalom értékének 62 százalékát a szocialista országokkal, ennek felét a szovjetunióval bonyolítottuk le.

a kivitelben belül a gépek, a mezőgazdasági-és élelmiszeripari termékek exportja jelentősebben, a fogyasztási cikkeké mérsékelten emelkedett. az anyagok és félkész termékek kivitele kisebb volt, mint 1973-ban. a behozatalon belül a legnagyobb mértékben a gépek importja nőtt, főleg a szocialista országokból. elsősorban közlekedési eszközöket, műszereket és híradástechnikai termékeket importáltunk. az anyagimport különösen a vegyipari alapanyagokra és félkész termékekre, valamint a vaskohászati termékekre terjedt ki és meghaladta az előző évit. jelentős volt a fogyasztási cikkek behozatala is, mindenekelőtt a szocialista országokból.

/folyt.köv./
12.25/a

- 23 -

13¹⁰g

bb.26./ biró józsef.....1.folyt./-a

a rubel elszámolásu forgalmunkban a behozatal növekedési üteme meghaladta a kivitelét és ennek eredményeként - figyelembevéve az előző évek magyar többletszállításait - az előirányozottnál kedvezőbben alakult az áruforgalmi egyenleg. Legdinamikusabban a gépimport nőtt. a kivitelünkben az átlagot meghaladóan nőtt a gépek és berendezések, valamint a mezőgazdasági és élelmiszeripari cikkek aránya.

abban, hogy a múlt évben a forgalom dinamikus emelkedett, jelentős szerepe volt a szocialista országokkal folytatott külkereskedelmünknek. a közöttünk kialakult kapcsolatok elvileg és tartalmilag eltérnek a más társadalmi rendszerű országok együttműködésétől. a szocialista országok gazdasági együttműködését a stabilitás jellemzi. a tervgazdálkodás, a hosszulejárati kereskedelmi szerződések rendszere, a távlati tervek összehangolása, a gazdasági integrálódás erősödése szilárd bázist teremt, biztosítva az ütemes, magasszintű fejlődés lehetőségeit. számunkra előnyös és nagy biztonságot nyújt, hogy ennek a folyamatnak mi is részesei vagyunk.

a szocialista országok közötti együttműködés segít bennünket abban, hogy ma már a termelés több mint 60 százalékát a feldolgozó ipari ágazatok szolgáltatják és hogy exportunkban is ezen ágazatok termékei vannak túlsúlyban. külön ki kell emelni fejlődő iparunk nyersanyag-ellátását, amelyben alapvető szerepe van a szocialista országokkal, elsősorban a szovjetunióval való együttműködésünknek.

1974-ben tovább szélesítettük sokoldalú gazdasági kapcsolatainkat a fejlődő országokkal is. forgalmunk 7 százalékát bonyolítjuk le velük. a növekedés évente átlag 11 százalékos és jóllehet, a forgalom állandóan emelkedik, sulya az egész összkereskedelmünkben még elmarad a kívánt szinttől.

a tőkés országokkal folytatott kereskedelmünkben feszültséget okozott, hogy az import a tervezettnél kedvezőtlenebbül alakult annak ellenére, hogy az export is figyelemreméltó növekedési ütemet ért el.
/folyt.köv./

12.30/a

13¹⁵g

bb.26./ biró józsef.....2.folyt./-a

a tőkés kivitelünk 1973-hoz képest - változatlan áron - 6 százalékkal, a behozatal 21 százalékkal nőtt. a kivitelben belül ebben a gépexport növekedési üteme volt a legnagyobb. az importban emelkedett az energiahordozók és nyersanyagok részaránya. az áruforgalom alakulását döntő mértékben befolyásolták a tőkés világ válságjelenségei, továbbá az energiahordozók és alapanyagok beszerzési nehézségei. az erőteljes inflációs tendenciák, az áremelkedés és az árarányok alakulása miatt a cserearányok hátrányunkra megváltoztak. a kereskedelmi mérlegünk passzívumának mintegy 80 százaléka a cserearányromlás következménye.

exportunk növelését fékezte a közös piac korlátozó intézkedése. mivel a fejlett tőkés országokkal bonyolódó árucseret forgalom külkereskedelmünknek közel egyharmadát teszi ki, nem közömbös számunkra a forgalom alakulása. az eddig elért színvonal különösen az eltelt másfél évtizedben végbement fejlődés eredménye. országaink közötti kereskedelmet eddig sem csupán a berendezések, gépipari és vegyipari termékek, valamint anyagok beszerzésére, cseréjére alapoztuk. az ipari kooperációk különböző formáinak kialakítására is törekedtünk és arra, hogy fokozzuk a magyar ipari és mezőgazdasági termékek szállítását is. úgy ítéljük meg, a tőkés üzleti körök felismerték, hogy a gazdasági kapcsolatok számukra is előnyösek és saját exportjuk szorgalmazása mellett keresik a korszerű együttműködési formák kialakításának lehetőségeit a szocialista országokkal, közöttük hazánkkal.

e józan felismerés mellett azonban szükséges a megkülönböztetéstől mentes kereskedelempolitika. ellenezzük a nemzetközi kereskedelem mindenfajta korlátozását, megtorló intézkedések alkalmazását. különösen pedig az európai gazdasági közösség megkülönböztető politikáját, amely élesen ellentétben áll a nemzetközi kereskedelem akadályainak lebontására irányuló általános törekvésekkel, a gatt alapelveivel. a közösség agrár-rendtartására hivatkozva elrendelték a vágómarha és a marhahús beviteli tilalmát. az ebből eredő nehézségeinket a szovjetunió segítségével sikerült megoldani. a szovjet kormány világpiaci áron, konvertibilis valutáért vásárolta meg a kivitelre szánt vágómarhát és marhahúst. ez lehetővé tette a vágómarha felvásárlás átmeneti zavarainak megszüntetését és a biztonságos értékesítést.
/folyt.köv./

13³⁰g

bb.26./ biró józsef.....3.folyt./-a

hogyan értékelhetők a szocialista országok-

kal kötött ezévi megállapodások ?

a közelmúltban megkötöttük az ez évre szóló kereske-
delmi megállapodást a szocialista országok többségével.

a megállapodások biztosítékot nyújtanak arra, hogy ke-
reskedelmünk ebben az évben is a tervnek, a népgazdaság
céljainak megfelelően fejlődik. betartjuk a hosszulejára-
tu megállapodások előirányzatait, reális számítások alap-
ján jelentős telteljesítésre is van kilátás. tovább erő-
södnek a kapcsolatok perspektivikus elemei. a szocialista
országokkal bonyolított forgalomnak több mint egyötödét te-
szik ki az olyan áruszállítások, amelyek szerződéses együtt-
működés, szakosítás vagy kooperáció eredményei.

a megállapodások biztosítják legfontosabb importszük-
ségleteinket. jelentősen nő a gépek behozatala, ami nem-
csak strukturális szempontból fontos, hanem nagyberuházá-
saink gépimport igényeinek kielégítése miatt is. bővül a
fogyasztási cikkek behozatala. a lakosság ellátása szempont-
jából jelentős, hogy a kiskereskedelmi forgalom 18 százalékos
import arányát tovább növeljük. 27 százalékkal több fogyasz-
tási cikk behozatalával számolunk, többek között 100 ezer
darab széntüzelésű kályhát és 80 millió forintért butort,
180 millió forintért villamos közfogyasztási cikket, gép-
kocsikat hozunk be.

külön kiemelem iparunk nyersanyag-ellátását, amely
adottságaink mellett biztonságosan csak a szocialista országok-
kal, elsősorban a szovjetunióval való együttműködés kereté-
ben oldható meg.

/folyt.köv./

12.30/a

13³⁰ G

- 26 -

bb.26./ biró józsef.....4.folyt./-a

a világpiacon nagymértékben emelkedtek

a nyers-és alapanyag árak. hallhatnánk-e valamit arról, hogy

milyen hatással van ez a szocialista országok egymás közöt-

ti kereskedelmére ?

ismeretes, hogy az elmúlt években a tőkés világpiacon
jelentős mértékű és tartósan mutatkozó áremelkedés történt.
az energiahordozók, a könnyű-és nehézipari nyersanyagok nagy
részének, valamint egyes mezőgazdasági termékeknek árszint-
je jelentősen megváltozott és új arányok alakultak ki. ezt
a körülményt figyelembe kell venni a kgst országok közötti
áruforgalom áraiban is. érdekünk fűződik ahhoz, hogy kereske-
delmünk reális áron folyjék. így tudjuk biztosítani az egy-
más közötti kereskedelemben a kölcsönösen előnyös kedvező fel-
tételket és a helyes orientációt a termelők és felhasználó-
lók számára. azt, hogy a szocialista országok egymás közötti
kereskedelmi forgalma dinamikusan növekedjék tovább. az á-
rak reálisabb megállapítása országunkban is ösztönöz az e-
nergiahordozók és nyersanyagok fokozottabb feltárására,
az energia-és anyagtakarékosságra, a termelési szerkezet a-
dottságainknak jobban megfelelő gyorsabb átalakítására.

a kgst országok között több mint másfél évtizede
olyan megállapodás van érvényben, amely szerint az egymás-
sal folytatott kereskedelemben az árak bázisa a világpiacon
ár. a világpiacon árat azonban mindig meg kell tisztítani
a konjunkturális spekulatív tényezőktől, amelyek a tőkés
világpiacon árak alakulásában jelentős szerepet játszanak.
a kgst végrehajtó bizottságának legutóbbi ülésén megáll-
podtunk abban, hogy a jövőben évenként hozzáigazítjuk á-
rainkat a világpiacon az előző öt évben kialakult átlag-
árakhoz.

/folyt.köv./
12.35/a

13³⁰ G

- 27 -

bb.26./ biró józsef.....5.folyt./-a

a szovjetunióban most befejeződött kétoldalu tárgyalásainkon a megállapodások során rögzítettük azt is, hogy 1975-ben a világpiacon végbemenő folyamatok hatására, a kölcsönös érdekek figyelembevételével - mind az exportban, mind az importban - egyes cikkeknel árkorrekciókat hajtunk végre. kölcsönösen figyelembe vettük az indokolt árváltozásokat. emelkedik a magyar importban az energiahordozók és nyersanyagok árszintje. az új nyers-és alapanyag árak lényegesen kedvezőbbek a tőkés világpiac árainál. például az új nyersolajár kevesebb, mint fele a tőkés országokból való beszerzés költségeinek. hasonló a helyzet más alapvető nyersanyagok esetében. ez a tőkés országokból való beszerzéshez képest nemcsak az előző, hanem a mostani áron is tetemes megtakarítást jelent. széles körben emelkedik a magyar exportban döntő szerepet játszó késztermékek árszintje is.

munkánkat javítva, kapcsolatainkat a szocialista országokkal, mindenekelőtt a szovjetunióval tovább erősítve, a jövőben is biztosítani fogjuk népgazdaságunk tervszerű fejlődését, népünk életszínvonalának rendszeres emelését.

Legnagyobb kereskedelmi partnerünk a szovjetunió. mi-

ben fejeződik ez ki ?

magát a tényt a három évtized igen sok adata, kapcsolataink jellege és sokrétűsége bizonyítja. a kérdésre most elsősorban az 1975.évi kereskedelmi szerződésünk néhány jellemző mennyiségi mutatójának ismeretében kívánok válaszolni. a szerződés alapján az évi forgalmunk meg fogja haladni a két és félmilliárd rubelt. ezzel több mint egy-milliárd rubellel túlteljesítjük az 1971-75.évekre előirányzott külkereskedelmi forgalmat.

a magyar behozatal ebben az évben is rendkívül változatos és gazdag. a barátság-vezetéken 6 millió tonna kőolaj érkezik és az idén megindul a 600 millió köbméter földgáz szállítása is.

/folyt.köv./
12.4./a

- 28 -

Bk09

bb.26./ biró józsef....6.folyt./-a

üzemeink 750 ezer tonna kohókoksza és 300 ezer tonna kőszénre, továbbá 400 ezer tonna gáz-és fűtőolajra számíthatnak. 4,2 milliárd kilowattóra elektromos áramot veszünk ebben az esztendőben.

a szovjetunió szállításai fedezik a magyar vasérc-szükségletnek több mint 90 százalékát, továbbá 250 ezer tonna nyersvasat, és 44 ezer tonna különböző ferroötvözetet importálunk az idén. több, mint félmillió tonna hengereltáru is érkezik a szovjetunióból, továbbá más, feldolgozásra alkalmas kohászati termékek, így öntött és horganyzott lemezek.

mezőgazdaságunk számára 1350 darab kombájnt, 5220 darab traktort, - ebből 200 darab k 700-as nagy teljesítményű traktort - továbbá 238 ezer tonna kálisót, 250 ezer tonna foszfátot, és 35 ezer tonna nitrogénműtrágyát hozunk be. félmillió tonna cementet, valamint kétmillió négyzetméter táblaüveget és 1.1 millió köbméter ipari fát és 885 ezer köbméter fenyőfirészárut vásárolunk ebben az esztendőben.

gazdag a magyar szállítások listája is. ez évi kivitelünknek mintegy fele gép és berendezés. 14 millió pár cipő, 37 millió méter szövet eladását tervezzük. husz százalékkal emelkedik majd a kötöttáru exportja. számottevően bővül az élelmiszeripar kivitele. exportunknak közel 7 százaléka a gyógyszeriparunk termékeiből áll.

néhány vállalat gépipari termelésének nagyobb részét a szovjetunióba exportálja. így például az ikarus össztermelésének 53, a magyar hajó-és darugyár 57, a ganz-mávgag termelésének 14 százalékát exportálja a szovjetunióba.

a szovjetunióval kötött 1975. évi megállapodásban jelentős súllyal szerepelnek a termelési együttműködés, vagy kooperáció alapján történő kölcsönös áruszállítások. ismeretese a korábban kötött egyezmények, különösen a timföld-alumíniumegyezmény, az autóbusz és a zsiguli-kooperáció, a számítástechnikai gyártásmegosztási együttműködés, a „barátság, ii. kőolajvezeték.

/folyt.köv./
12.50/a

- 29 -

Bk09

bb.26./ biró józsef.....7.folyt./-a

ami azonban az ideai megállapodást illeti, ez az esztendő e téren is kiemelkedik. átadásra kerül a közösen épülő, testvériség, gázvezeték, amelyen májustól megkezdődnek a földgázszállítások a szovjetunióból. a megvalósulás stádiumába lépett az olefinprogram. ennek lényege, hogy leninváros térségében megépült gazdaságos, nagy kapacitású olefin-műben etilént és propilént állítunk elő. e termékek egy részét, az etilént csővezetékén, a propilént vasuton kiszállítjuk a szovjetunióba és műanyagokat, petrokémiai termékeket, polietilént, polistirolt, akrilnitrilt kapunk cserébe. az együttműködés előnyei számunkra abban vannak, hogy az etilén és propilén további feldolgozásához szükséges beruházásokat megtakarítjuk, és hogy hosszú távra, 10-15 évre biztosítjuk a termékek kölcsönös elhelyezését.

energiaellátásunk szempontjából döntő jelentőségű az orenburgi gázvezeték megépítésében és a 750 kilovoltos elektromos gerinc-távvezeték építésében való együttműködésünk. ezek teszik majd lehetővé, hogy egyre növekvő mennyiségben hosszú távra biztosíthatjuk a földgáz- és villamosenergia behozatalt.

a szovjetunióval kötött évi megállapodás iparunk, mezőgazdaságunk fejlődése és a belső ellátás szempontjából elsődleges jelentőségű.

milyen feladatok állnak a külkereske-

delem előtt 1975-ben ?

feladatainkat a központi bizottság múlt év december 5-i határozata, az 1975. évi terv külkereskedelmi előirányzatai szabják meg. a nemzetközi gazdasági együttműködést a népgazdaság szükségleteivel összhangban úgy kell fejlesztenünk, hogy maximálisan biztosítsuk és kihasználjuk a külkereskedelmi lehetőségeinket. az a feladatunk, hogy a népgazdasági tervet következetesen végrehajtsuk.
/folyt.köv./

12.55/a

- 30 -

13⁴⁵g

b^b26./ biró józsef.....8. folyt./-a

biztosítani kell a szovjetunióval, a szocialista országokkal, a fejlődő országokkal erre az évre előirányzott külkereskedelmi tervünk teljesítését, és ezzel egyidejűleg jelentősen emelni kell a tőkés exportot. ezt a termékek versenyképességének javításával, jobb és szervezettebb piaci munkával kell megalapozni. ügyelni kell arra is, hogy a külkereskedelmi tevékenységünk a belföldi kereslettel összhangban történjék.

1975-ben növelni kell a feldolgozóipari termékek exportját célzó kapacitásokat, elsősorban a gyorsan befejezhető vállalati beruházások útján. a külkereskedelmi vállalatok feladata, hogy kezdeményezzék és támogassák az ilyen jellegű fejlesztéseket. biztosítani kell a fejlesztési politika összhangját a külgazdasági követelményekkel. indokolt a gazdaságossági számítások továbbfejlesztése, annak érdekében, hogy a világpiaci feltételek alapján megítélhető legyen a beruházások gazdaságossága.

foglalkozni kell olyan nagyobb fejlesztési koncepciókkal, amelyek megvalósítása termelési együttműködéssel lehetséges. a gazdaságos és külkereskedelmet segítő fejlesztések megvalósítását, kezdeményezését szorgalmazni kívánjuk és változatlanul fontos feladatként kezeljük a külkereskedelmi tevékenységben a piackutató és piacfeltáró munkát.

a minisztérium irányelve alapján a vállalatok vezetőinek ki kell dolgozniuk a távlati intézkedési terveiket a hatékonyság javítására, a tartalékok feltárására, az ésszerű takarékoság fokozott érvényesítésére, az ellenőrzés javítására, a munkamódszerek racionalizálására.

végül hangsúlyozni kívánom, hogy a külkereskedelmi feladatokat - munkánk állandó javítása mellett - csak úgy tudjuk megoldani, ha belső erőforrásainkat - különösen a termelés területén - a célkitűzéseknek megfelelően összpontosítjuk és kihasználjuk. ehhez hozzásegít bennünket a szocialista országokkal való sokoldalú kereskedelmi és gazdasági együttműködés, az internacionalista segítség, amely a szocialista országok együttműködésében megvalósul. ez meghatározó tényező külkereskedelmi terveink teljesítésében, s ezt messze meghaladóan azért is, mert csakis ez biztosítja az összes céljaink elérését, a szocialista társadalom sikeres építését hazánkban. /mti/

13.00/a

- 31 -

13⁴⁵g

bb.27. emlékezés rudas lászlóra

t me/tm/p zs hgy

1975. február 21.

pénteken, a mező imre uti temető munkásmozgalmi panteonjában koszorúzási ünnepségen emlékeztek dr. rudas lászlóra, a marxista-leninista elmélet magyar harcosára és terjesztőjére, a kommunisták magyarországi pártjának egyik megalapítójára születésének 90. évfordulója alkalmából. a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága részéről dr. ajtai miklós, és dr. friss istván, az mszmp kb tagjai, a marx károly közgazdaságtudományi egyetem részéről dr. szarvas lászló, az egyetem pártbizottságának titkára, és dr. stark Antal, az egyetem rektorhelyettese megkoszorúzták a munkásmozgalmat kiemelkedő alakjának, az egykori nemzetközi antifasiszta iskola tanárának emléktábláját. a kegyelet virágait helyezték el a panteonban a marx károly közgazdaságtudományi egyetem kisz-bizottsága, valamint a rudas lászló nevet viselő közgazdasági technikum küldöttei is. /mti/

--

bb.28. rudas lászló -emlékülés és szoboravatás sárvárott

vid/p fm hgy

1975. február 21.

pénteken emlékülést rendeztek sárvárott, rudas lászló szülővárosában a jeles kommunista filozófus és újságíró születésének 90. évfordulója alkalmából.

a pártszékházban lezajlott emlékülést baranyai lászló, az mszmp városi bizottságának titkára nyitotta meg, majd dr. kiss áthur, a marx károly közgazdaságtudományi egyetem tanszékvezető tanára méltatta rudas lászló munkásságát.

az ünnepség után a rudas lászló nevet viselő helyi szakmunkásképző intézet udvarán felavatták a névadó mellszobrát, nagy istván jános alkotását. kiss sándor, a városi tanács elnöke mondott avatóbeszédet, majd a helyi párt-, tanácsi és tömegszervezetek, intézmények képviselői koszorukat helyezték el a szobor talapzatán. /mti/

13.00/p

--
-32-

14¹⁰g

bb.29. tiszta levegője van zalának - környezetvédelemről tárgyalt a megyei tanács

vid/p fm hgy

1975. február 21.

a munkához és pihenéshez a legjobb feltételeket biztosító emberi környezet kialakítása, a természet és a természeti kincsek ésszerű felhasználása állampolgáraink és a jövő nemzedék érdekeit szolgálja, - hangoztatták a zala megyei tanács pénteki ülésén, amelyen a megye környezetvédelmi helyzetének vizsgálata volt az egyik fő téma.

a kedvező klimatikus viszonyokra, az erdőterületek nagyságára tekintettel a megyét a jó levegőjű területek közé sorolják, ezért ezen a téren nincs sok tennivaló. a legnagyobb feladat a megyében az élővizek, különösen a zala folyó tisztaságának megóvása, hiszen köztudott, hogy a zala folyó a balaton legfontosabb vízutánpótlás-szállítója. ez a folyó lényegében csak zalaegerszeg térségében szennyezett, de a következő szakaszon öntisztuláson megy át. magával viszi azonban a szántóföldekről a vízbe kerülő növényvédőszer- és műtrágyaoldatokat. az ülésen hangsúlyozták a földvédelemnek, valamint a racionális földhasználatnak, a veszélyeztetett területek erdősítésének, valamint további zöldövezetek kialakításának fontosságát.

a környezet; a táj-és természetvédelem érdekében máris sokat tettek a megyében. elkészítették 15 védetté nyilvánított objektum kezelési tervét, s ebben az évben további 15-20 objektumot helyeznek védelem alá. /mti/

--

bb.30. üzemanyag-takarékossági ankét zalaegerszegen

vid/fm/a/hgy

1975. február 21.

a közlekedéstudományi egyesület zala megyei szervezete üzemanyag-takarékossági ankétot rendezett pénteken zalaegerszegen. a tanácskozáson a tehergépkocsikkal rendelkező megyei vállalatok képviselőin kívül részt vettek a dunántúli volán-vállalatok gazdasági és műszaki vezetői is.

az ankéton elhangzott előadás és a vitakörül forgott, hogyan lehet azonos mennyiségű üzemanyaggal, benzinnel és gázolajjal nagyobb szállítási feladatot megoldani, hogyan lehet az üzemanyaggal takarékoskodni. a zalaegerszegi 16-os volán vállalat szolgáltatva a vizsgálati tényanyagokat. a vállalatnál hosszabb ideig vizsgálták ugyanis az autóbusz-vezetők alkalmazott vezetéstechnikáját az üzemanyagfelhasználással összefüggésben, valamint a tehergépkocsi ugynevezett feladatra vezénylését.

/folyt.köv./
13.30/a

- 33 -

14⁴⁵g

bb.30./ üzemanyag-takarékossági....folyt./-a

megállapították, hogy a városi személyforgalomban az üzemanyag 78 százalékát gyorsulás közben fogyasztják el a gépjárművek, a helyközi forgalomban pedig 52 százalékos a fogyasztás gyorsulás közben. a rendszerszemléleti vizsgálat szerint 10 gépkocsivezető munkájának vizsgálata közben egyazon útvonalon és járművel 10 féle fogyasztást mértek. az eddigi tapasztalatok szerint minden vállalatnál meg kell szervezni a gépjárművezetők szakmai továbbképzését, műszaki oktatását, jó vezetéstechnikával ugyanis jelentékenyen csökkenthető az üzemanyagfelhasználás. barabás györgy, a zalaegerszegi volán vállalat közlekedési műszaki mérnöke szerint megfelelő vezetéstechnikával, a gépjárművek rendszeres ellenőrzésével és karbantartásával legalább 15 százalékos üzemanyag-takarékosság érhető el, vagyis azonos mennyiségű üzemanyaggal nagyobb szállítási feladatok oldhatók meg./mti/

--

bb.31. időjárásjelentés

a/hgy

1975. február 21.

a meteorológiai intézet jelenti február 21-én, 12.00 órakor:

mérséklődő szél

miután közep-európát elárasztotta az észak felől áramló hideg levegő, középpontjával a német-lengyel síkság fölött egy nagy kiterjedésű leszálló légmozgású zóna alakult ki, melynek területén általában kevés a felhő, jobbra száraz az idő. a változékony, csapadékos időjárást okozó enyhe óceáni levegőhullámok európa északi részén vonulnak a szovjetunió európai területe fölé. csapadékos idő van a balkán-félszigeten is, ugyanis itt található az észak, északkelet felől érkező hideg és a földközi-tenger középső medencéje fölött örvénylő ciklon keleti oldalán észak felé haladó enyhe, páradus levegő. a kárpát-medence időjárását a következő 36 órában a bevezetőben említett leszálló légmozgású zóna határozza meg.

/folyt.köv./
13.40/a

- 34 -

lh^{ks}g

bb.31./ időjárásjelentés.....folyt./-a

hazánkban csütörtökön az ország nagy részén egész nap borult maradt az ég, csupán az északi megyékben szakadt fel a déli órákban a felhőzet és sütött ki 1-6 órára a nap. napközben többfelé havazott, de a ma reggel 7 óráig lehullott csapadék mennyisége sehol sem érte el az 5 mm-t. ma reggel 7 órakor még többfelé összefüggő hótakaró volt, de a hórétég vastagsága csak a magasabb hegyeinken haladta meg a 5 cm-t. a legmagasabb nappali hőmérséklet a naposabb északi megyékben 5-9, máshol viszont csak 0, plusz 4 fok között volt. a déli óráktól megélénkülő északi, északkeleti szél hatására az éjszakai lehűlés nem volt erős, hajnalban mínusz 4, plusz 1 fok között váltakozott a hőmérséklet. pénteken délelőtt már csak a dél megyékben volt erősen felhős az ég, máshol kisebb felhőátvonulások voltak. kisebb havazást csak az erősen felhős déli országrészből jelentettek. a hőmérséklet 11 órára 0 - 5 fokig emelkedett.

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 3,1 fok volt, a százéves átlagnál 1,7 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 6 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 775 mm, gyengén emelkedik.

várható időjárás szombat estig:

délen is csökkenő felhőzet, inkább csak pénteken elszórtan még kisebb havazással. szombaton általában kevés felhő, csapadék nélkül.

az élénk, helyenként még erős északi, északkeleti szél fokozatosan mérséklődik, és keletre, délkeletre fordul.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 2, mínusz 7, legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 3-7 fok között.

a duna vízállása budapestnél 238 cm.

/mti/

--

13.45/a

-35 -

lh^{ks}g

bb.33. koszoruzási ünnepség a gellérthegyi felszabadulási emlékműnél

t/bc/tm/zs/a/-cz

1975. február 21.

a szovjet hadsereg és hadiflotta megalakulásának 57. évfordulója alkalmából péntek délelőtt koszoruzási ünnepséget tartottak a gellérthegyi felszabadulási emlékműnél. a talapzaton a fegyveres testületek tagjai álltak díszőrséget.

a szovjet és a magyar himnusz elhangzása után a magyar népköztársaság fegyveres erői nevében czinege lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter, benkei andrás belügyminiszter és papp árpád vezérőrnagy, a munkásőrség országos parancsnoka helyezték el a koszorút.

a szovjetunió budapesti nagykövetségének képviselőjében b.d.sevikin ideiglenes ügyvivő és d.i.oszadcsij vezérőrnagy, katonai és légügyi attasé koszoruzott.

a hazafias népfront országos tanácsának koszoruját szabó lászló alelnök és dr.molnár béla titkár helyezte el. a magyar partizán szövetség nevében gábor istván alelnök, dr. tihanyi sándor rendőr vezérőrnagy és dékán sándor, a szövetség országos választmányának tagjai koszoruztak. a kisz központi bizottságának koszoruját illisz lászló, a központi bizottság titkára, bodó katalin és hajdu istván, a központi bizottság tagjai helyezték el.

a szocialista országok katonai és légügyi attaséinak képviselőjében frantisek benko ezredes, a csehszlovák szocialista köztársaság, ioan puscas ezredes, a román szocialista köztársaság és jovo antelj ezredes, a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság katonai és légügyi attaséja koszoruzta meg az emlékművet.

az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet déli hadseregcsoport parancsnoksága nevében b.p. ivanov vezérezredes, a hadseregcsoport parancsnoka, f.k. iscsenko altábornagy és j.a.gugnyak altábornagy koszoruzott.

a magyar honvédelmi szövetség koszoruját kiss lajos vezérőrnagy, a szövetség főtitkára, jóó sándor ezredes főtitkárhelyettes és harányi györgy ezredes, a szövetség osztályvezetője helyezte el.

/folyt.köv./

13.55/a

- 36 -

14.50 g

bb.33./ koszoruzási.....folyt./-a

a magyar-szovjet baráti társaság részéről dapsi károly alelnök és kovács páál vezérőrnagy, az országos elnökség tagja koszoruzott.

a koszoruzási ünnepség - amilyen v.k. andrjusczenko altábornagy, a varsói szerződés egyesített fegyveres erői főparancsnokának magyarországi képviselője is részt vett - az internacionale hangjaival ért véget. /mti/

-.-

bb.32. a belföldi szerkeztőség hireinek jegyzéke 13.00 óráig se/qzé hgy 1975. február 21.

1. könyvkiadás
2. a tv terveiből
3. a hadtörténeti muzeum látogatottsága
4. nyaralás a balaton déli partján
5. hazai esték befejezése
6. pisztrángok násza
7. ásatások
8. kiskörösi petőfi muzeum
9. szavalóverseny
10. szórta a pénzt a tolvaj
11. zöltségellátás
12. mozgalom az izzóban
13. felszabadulási emlékmű
14. tesz ösztöndíjasok
15. rekonstrukció a debreceni pu-on
16. futószékek
17. építőmunkás lakónegyed
18. tiszai hőerőmű
19. pártértekezletek tapasztalatai
20. műszaki tanácskozás
21. lottó
22. jókai ünnepség borsodban
23. zárszámadás
24. új víztározó
25. balesetek
26. bíró nyilatkozat
27. emlékezés rudas lászlóra
28. rudas lászló szobor sárvárrott
29. zala megyei tanács ülése
30. üzemanyagtakarékossági ankét
31. időjárás
32. hirjegyzék/mti/

-.-

13.50/fé

-37-

14.50 g

bb.35. fogadás a szovjet nagykövetségen

t bc/tr/fé -cz

1975.február 21.

d.i.oszadcsij vezérőrnagy, a szovjetunió budapesti nagykövetségének katonai és légügyi attaséja a szovjet hadsereg és hadiflotta megalakulásának 57.évfordulója alkalmából, pénteken fogadást adott a nagykövetségén.

a fogadáson megjelent győri imre, az mszmp központi bizottságának titkára, borbándi jános, a minisztertanács elnökhelyettese, czinege lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter, benkei andrás belügyminiszter, puja frigyos külügyminiszter, papp árpád vezérőrnagy, a munkásőrség országos parancsnoka, rácz sándor, az mszmp kb közigazgatási és adminisztratív osztályának vezetője, s a politikai, a társadalmi élet számos ismert személyisége. résztvett a fogadáson a magyar néphadsereg tábornoki és parancsnoki karának sok tagja, a társ-fegyveres testületek több vezetője.

b.d.sevikin ideiglenes ügyvivő vezetésével jelen voltak a szovjet nagykövetség diplomatái. ott volt a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője, katonai és légügyi attaséja.

résztvett a fogadáson v.k. andrjuscsenko altábornagy, a varsói szerződés egyesített fegyveres főparancsnokának magyarországi képviselője, valamint b.p.ivanov vezérezredes vezetésével jelen voltak az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet déli hadseregcsoporthoz tartozó parancsnokságának magasrangú képviselői.

jelen volt a fogadáson sz.p.pavlov, a szovjetunió minisztertanácsa mellett működő testnevelési és sportbizottság elnöke./mti/

bb.36. észak-magyarországi képzőművészek jubileumi tárlata egerben

vid-fm/fé -cz

1975.február 21.

az egri gárdonyi géza színházban pénteken megnyílt az észak-magyarországi képzőművészek jubileumi tárlata. a kiállításon negyven heves, nógrád és borsod megyei művész mintegy 80 olyan alkotása látható, amelyek az észak-magyarországi megyék tanácsai által a felszabadulás 30.évfordulója alkalmából meghirdetett pályázaton a legjobb helyezést érték el.

/folyt.köv./
14.05/fé

bb.36. /észak-magyarországi...folyt./fé

szalay istván, a heves megyei tanács elnökhelyettese megnyitó beszédében méltatta észak-magyarország képzőművészeinek munkásságát, érdemeit, majd kiosztotta a heves megyei tanács által adományozott pályázati díjakat. a heves megyei tanács fődíját méltóságos erzsébet salgótarjáni iparművész kapta „ünnep” című gobelinjéért. díjat kapott továbbá nagy ernő egri festőművész „erőmű” című festményéért, és király róbert egri szobrászművész „gondolatok a felszabadulásról” című éremsorának megalkotásáért./mti/

-.-

bb.34. a külfejtéses bányászati szakemberek képzéséről tárgyalt a nehézipari minisztérium vezetőinek értekezlete

t sb/s/1e/fé -cz

1975.február 21.

hazai szénbányászatunkban mind jobban kibontakozik a külfejtéses termelés, rövidesen teljes kapacitásra fejlődik fel a gyöngyösvisontai thorez külfejtés, s megkezdődtek a bükkábrányi energetikai kombinát külfejtésének beruházási munkálatai is. ezért szentelt nagy figyelmet a külfejtésekhez szükséges bányászati szakemberek oktatásának a nehézipari minisztérium vezetőinek pénteki értekezlete. a felmérések alapján a külfejtéses bányászati szakemberképzés majd minden szintjén átgondolt változtatásokat kell tenni. a minisztérium vezetői egyetértettek a miskolci nehézipari műszaki egyetem bányamérnöki karának tantervi irányelveivel, amely szerint a következő időszakban nemcsak mélyművelési, hanem külszíni művelési és ásványelőkészítési szakágakra is kiterjesztik az oktatást. ha ezt a tervezett specializált oktatást már az 1975-76-os tanévben megkezdik, akkor felsőfoku szakemberekből kielégíthetik a külfejtéses szénbányák távlati igényeit.

különösen sok és összehangolt intézkedést kell tenni a külfejtések szakmunkásainak oktatására, mert a következő tíz évben évi 300-450 dolgozó szakmai képzéséről kell gondoskodni. ezért fontos feladat, hogy minél előbb önállósítsák és kellő mértékben fejlesszék a jelenleg fióktintézményként működő mezőkövesdi szakmunkásképző intézetet, amelynek bővítésénél egyúttal meg kell vizsgálni a középfoku szakemberképzés lehetőségeit is./folyt.

köv./
14.10/fé

-39-

155

bb.34./ külfejtéses...folyt./fé

kedvező, hogy a mátraalji szénbányák megkezdték már képző- és továbbképző központjának kialakítását, ami a vállalati kereteken túl, lépve országosan is fontos bázisa lehet a külfejtésen dolgozó szakemberek képzésének. hasonlóképpen figyelembe kell venni a tatabányai szénbánya vállalatnál meglevő szakoktatási lehetőségek kihasználását is./mti/

-. -

bb.37. 700 milliós fejlesztési alap - több árut ad az országnak
bács-kiskun megye mezőgazdasága

vid-cz/fé -cz

1975.február 21.

bács-kiskun megyében február végével fejeződnek be a zárszámadó közgyűlések, s már most megkezdődött az 1974.év gazdasági eredményeinek megyei összesítése. az előzetes becslések szerint a múlt esztendő rendhagyó időjárása ellenére, a vártnál sikeresebb volt az élelmiszertermelés, ugyanakkor a szakosodásban, az ágazatok fejlesztésében is továbbléptek. befejezték az 1975-re tervezett sertéshus-programjukat s jó ütemben halad a szarvasmarhatenyésztés korszerűsítése. az állattenyésztő ágazatok gyors ütemű fejlődésében nagyrésze van a szántóföldi növénytermesztés nagymérvű szakosodásának, belterjesedésének. nőtt a kukorica és a pillangósok termésátlaga, ami az állattartásnál hasznosul. így érték el, hogy tavaly összességében 10-12 százalékkal nőtt a mezőgazdasági üzemek bruttóhozama a tervezett 4-5 százalékkal szemben. ebből adódott, hogy az előző évinél több áru került innen országellátásra.

az időjárás nagy próbatételét is kiállták tavaly a jól megalapozott bács megyei gazdaságok, a terven felüli árutermelésük részben pótolta a rossz idő okozta többletkiadásokat. ez a múlt évben több mint négyszáz millió forinttal növelte a gazdaságok termelési költségeit. ennek ellenére elegendő tartalékalappal rendelkeznek az idei gazdasági év kezdéséhez. az 1973. évinél 200 millióval több, összesen 700 millió forint a fejlesztési alapjuk./mti/

-. -

14.15/fé

-40-

1600

bb.38. országos vízügyi tanácskozás szentendrén

vid/gö/gné/a/-cz

1975. február 21.

az ovh szentendrei kiállítási és oktatási központjában pénteken országos tanácskozást tartottak, amelyen értékelték a vízügy múlt évi munkáját és megvitatatták az ideji célkitűzéseiket. breinich miklósnak, az ovh első elnökhelyettesének megnyitója után dégen imre államtitkár, az országos vízügyi hivatal elnöke adott tájékoztatást a vizgazdálkodás időszerű kérdéseiről.

bevezetőjében hazánk felszabadulásának közelgő 30.évfordulója alkalmából felidézte az elmúlt három évtized alatt elért eredményeket. hangsúlyozta, hogy a magyar vizgazdálkodás fejlődésében kiemelkedő szerepe van a szocialista országok együttműködésének, a kimagasló tudományos és műszaki eredményekkel rendelkező szovjetunióknak a kgst keretében adta szocialista gazdasági integrációnak.

a vizgazdálkodás tavalyi társadalmi termelésének értéke elérte a 15 milliárd forintot. a legdinamikusabban a vízépítő ipar és a vízgépészet termelése fejlődött. kiegyensúlyozott volt a vállalatok, a társulatok munkája is. a múlt évben üzembe helyezték a siófoki, a velencei-tavi, a székesfehérvár-rákhegyi regionális vízműveket, hazánk eddigi legnagyobb dombvidéki tározóját, a fehérvár-csungóit és a pátkait, amelynek fontos szerepe van a velencei-tó vízszintjének szabályozásában. megépült a sió torkolati mű, a szamos-tur zárógát rendszere.

a népgazdaság összes vízfelhasználása az elmúlt évben elérte a 4 milliárd köbmétert. ezen belül az ipar részesedése a legnagyobb. a közüzemi vízművek naponta 2.8 millió köbméter kapacitással működtek. fejlődésük gyorsulására jellemző, hogy míg 1960-ban az ország lakosságának csak 35 százaléka részesült közműves vízellátásban, ma már a lakosság 63 százalékát látják el a közművek egészséges ivóvízzel. ez azt jelenti, hogy az utóbbi másfél évtizedben csaknem 3 millióval növekedett a vezetékves vízellátásban részesülők száma. a tervezettnek megfelelően alakult a csatornázás és a szennyvíztisztító telepek építése is. a tavalyi rendkívüli időjárás következtében a korábbi maximális árvízszinteket meghaladó elemi csapással kellett megküzdeni a kőrösökön, a tarnán, a sajón, a hernádon és a bodrogon. a mezőgazdaságban a 450 ezer hektár kiterjedésű öntözésre berendezett terület 70 százalékát öntözték. a jelenleg épülő 18 esőztető fűrt üzembe helyezésével közel 100 millió forint értékű többlettermelés elérése válik lehetővé.

14.15/a

/folyt.köv./
- 41 -

1605

bb.38./ országos.....folyt./-a

az idei legfontosabb feladatok, hogy a települések víz-ellátásának fejlesztése során újabb 300 ezer lakost, összeségében a lakosság 65-66 százalékát részesítsék közműves víz-ellátásban. a víztermelő kapacitás napi 100 ezer köbméteres növekedésével számolva az egy lakosra jutó napi vízfelhasználásban elérjék a 128 literes átlagszintet. a lakásépítési programhoz kapcsolódva folytatják a csatornahálózat bővítését és a szennyvittisztító telepek építését. a cél az, hogy a lakosság 34-35 százaléka által lakott területet csatornázzák. gyorsítják az öntözőtelepek építését úgy, hogy a tervidőszak végére számításba vett újabb 23 ezer hektáros öntözhető területből az öntözési idény megkezdéséig legalább 19 ezer hektár üzemkész állapotban legyen. tervbe vették továbbá, az árvízvédelmi műveket úgy fejlesztik, hogy a töltések összes hosszának legalább 51 százaléka megfeleljen a biztonsági követelményeknek. ez számottevő fejlődést tükröz, hiszen az 1965. évi dunai árvíz előtt a töltések hosszának csak mintegy 37 százaléka felelt meg a biztonsági követelményeknek.

a vízgazdálkodás fejlesztésére az ágazathoz tartozó szerveknél ebben az évben 7.1 milliárd forintot fordítanak. a népgazdaság egészét tekintve azonban a vízgazdálkodási célú beruházások értéke, a számítások szerint, eléri majd a 8.5 milliárd forintot. a jelentősebb beruházások közül kiemelkedik a balatoni, a mátra-vidéki, a duna-kanyar regionális vízműrendszerek építése, a debreceni keleti főcsatorna, a dél-borsodi térség, pécs-pellérdi vízmű, tatabánya-tataoroszlány, a nógrádi regionális vízműrendszerek létesítése. gyorsabb ütemben fejlesztik a balatonmenti szennyvízelvezető hálózatot és tisztító műveket. a kiskörei öntöző rendszerben tovább folytatódik az újabb főművek és öntözőrendszerek építése. megépül a szabadszállási, nemesnádudvari, hajduszováti és hajdunánási öntözőfürt, valamint a Lébény-hanyi öntöző főcsatorna. a duna és a tiszta völgyében folytatódnak a töltéserősítési munkálatok. megkezdődik a körösladányi vízlépcső építése, s tovább munkálkodnak a duna-völgyi fennsík terület vízrendezésén. a folyamszabályozási munkák súlypontja továbbra is a dunára összpontosul, elsősorban a paks és a déli országrész közötti szakaszon. folytatódik a tiszta és a dráva szabályozása is, amelynek időszerezését aláhuzza a magyar-jugoszláv drávai hajózási egyezmény megkötése.
/folyt.köv./

14.30/a

- 42 -

16¹⁰

bb.38./ országos.....2.folyt./-a

az államtitkár a továbbiakban elmondotta, hogy az ovh kollégiuma megtárgyalta a gazdaságpolitikai célkitűzésekből, népgazdasági feladatainkból eredően a vízgazdálkodásra háruló feladatokat. intézkedési tervet és külön irányelveket dolgozott ki a vízügyi szervek számára, olyan, a helyi körülményekhez és feladatokhoz igazodó intézkedési tervek kidolgozására, amelyek alapot nyújtanak az irányító-, szervező-és ellenőrző munka javításához, a takarékosági követelmények következetesebb érvényesítéséhez. kiemelte, hogy az adottságok figyelembe vételével törekedni kell a beruházások koncentráltabb megvalósítására, az átlagos átfutási idő csökkentésére. az ágazat halaszthatatlan feladatának jelelte meg a vizigények részletes elemzését, indokolt mértékük meghatározását, a dinamikus készletgazdálkodás elveinek és gyakorlatának érvényesítését.

dégen imre végezetül szólt az v. ötéves terv vízgazdálkodási fejezetének kidolgozásáról. a vízgazdálkodási ágazat részese az összes népgazdasági beruházásokból mintegy 5 - 5.5 százalékban irányozható elő, míg a népgazdaság teljeskörű vízgazdálkodási szükségleteinek kielégítésére előreláthatólag a beruházások 6-7 százaléka lesz felhasználható. a következő tervidőszak feladata lesz a nagy térségi regionál víztermelő és szolgáltató teljesítményrendszerek fejlesztése, a lakásépítési program megvalósításával össze függő vízi közművek gyarapítása, a vízkészletek védelme a káros szennyezéstől, az árvízvédelem erőteljes fejlesztése, a társadalmi-gazdasági fejlődéshez szükséges vízkészlet biztosítása, a vízhiány csökkentését és hasznosítható vízkészlet növelését célzó tározás és egyéb vízpótló létesítmények építésével, különös tekintettel a tiszta-völgy térségére. számolni kell azzal, hogy az évi vizigény 10-15 éven belül 13-14 milliárd köbméterre, az ezredforduló időszakára pedig 20 milliárd köbméterre növekszik. e hatalmas igények kielégítését nagytávlatu tervekkel alapozzák meg. ennek jegyében készül az omfb keretében a vízgazdálkodás nagytávlatu fejlesztésére vonatkozó tanulmány. a tanulmány következtetései arra utalnak, hogy a vizigények már csak országosan együttműködő tározó-és komplex lefolyás-szabályozó rendszerekkel állíthatók elő.

a tanácskozás több vízügyi szerv vezetőjének, s szakemberek felszólalásával fejeződött be. /mti/

-.-

13.35/a

- 43 -

16¹²

bb.39. mesterséges kutkitörés és olajtűz algyón

vid/p kz -cz

1975. február 21.

a szegedi szénhidrogén medence 1-es számú olajkutjának közelében pénteken nagyszabású és látványos kitörésvédelmi és olajtűzoltási gyakorlatot rendeztek, hogy az ország legnagyobb ilyen jellegű védelmi apparátusát kipróbálják. ez a jól szervezett modern személyi és gépi apparátus olyan jelentős, hogy szükség esetén a kgst országoknak is hatékony segítséget képes nyújtani. az olajmezőn épült tűzoltólaktanya diszpécser központjából az egész medence áttekinthető, a tűzjelző műszereit ugyanis bekapcsolták a száz négyzetkilométernyi területet behálózó telemetriai, vagyis távmérési rendszerbe. kitörés, vagy olajtűz esetén így azonnal mozgósítható a sugárhajtóműves, úgynevezett turboreaktív fuvóberendezéseket-, víz-és porágyukat -, gépkocsifecskendőket kezelő tűzoltóság, valamint a speciális kitörésvédelmi brigád. ilyen mozgósításra került sor most, amidőn legalább 30 méter magasra csapott fel a fekete füstfelhőbe burkolt lángoszlop. a feladat azonos volt, mint a véletlen kitöréseknél, hiszen a lángragyújtott „mükutba”, annyi olajat és földgázt bocsátanak, mint amennyi a legnagyobb kitöréseknél kerül ki a mélyből. a brigádok összehangolt munkája nyomán rövid idő alatt, szinte percekben belül elfojtották a kitörést./mti/

-.-

bb.40. nem lesz „szalagváros”, - 60.000 lakosú új városrész épül pécsen

vid/p kz -cz

1975. február 21.

hatvanezer lakosnak otthont adó új városrész térbeli szerkezetéről és 10.000 lakást, valamint kapcsolódó létesítményeket magában foglaló I. szakasz részletes rendezési tervéről tárgyalt és határozott pénteki ülésén a pécsi városi tanács végrehajtó bizottsága.

ez a program alapvetően megváltoztatja pécs arculatát. eltűnnek a mecsek hajlatához simuló „szalagváros”, jegyei, a jövőben a hegységgel szemben, dél felé terjeszkedik pécs.

/folyt köv ./
14.40/p

-44-

1615

bb.40. nem leszfolyt/p

a leendő „siklósi”, városrészben legalább három ötéves tervnyi időszakra elegendő hely van rendkívül gazdaságos, tömeges lakásépítésre, ami egyúttal kedvező lehetőséget biztosít a történelmi város rekonstrukciójának folytatásához. úgy számítják, már az V. ötéves terv második esztendejében elkezdik itt a lakásépítést, távlatban pedig önnálló, nagyvárosi egységgé fejlődik saját hétvégi pihenő és zöldövezettel.

a tervezés előkészítésénél új módszert alkalmaztak. a munkán, országos tervpályázat által szolgáltatott ötletek felhasználásával külön tervezőcsoport dolgozott. közreműködtek a tanács szakigazgatási szervei, a leendő kivitelező vállalat és üzemeltető szakemberek. a különböző társadalmi szerveken keresztül bevonták az ország szakmai közvéleményét és meghallgatták a helyi lakosság javaslatait is. felhasználták mindazokat a kedvező és kritikai észrevételeket, amelyek pécsen vagy az ország más városaiban az új lakótelepek építésénél előfordultak. így a tanács végrehajtó bizottsága elé a korábbinál sokkal megalapozottabb terv került, amely elejét veszi a kivitelezés időszakában oly sokszor késleltető változtatásoknak. az ülésen határozatban nyilvánítottak köszönetet mindazon szerveknek, szakembereknek akik a siklósi városrész tervezésének előkészítő munkáiban résztvettek.

néhány érdekesség, sajátosság a születő új városrészről. egyik legfontosabb, hogy „levegősre” tervezték. a lakásokat úgy helyezik el, hogy egyik oldalról a gépkocsi-közlekedés és a városias funkciók - a kereskedelmi és szolgáltató létesítmények zöme-, a másik oldalról a gyalogutak és zöldterületek fogják közre, s itt lesznek az oktatási-nevelési intézmények is. figyelemre méltó, hogy pécsi viszonylatban minden eddigénél nagyobb átbocsátóképességű lakóterületi utak lesznek a siklósi városrészben. egyedül ez a módszer tette lehetővé, hogy megtervezzék a kizárólagosan gyalogos-forgalmat bonyolító mintegy 700 méter hosszán elnyúló városi intézményközpontot, ahol helyet kapott ut-törőház, könyvtár, rendelőintézet, 400 személyes kamaraszínház kiállítási és bemutató termekkel, 700 személyes filmszínház, szálloda, stb. számításba vették a gépkocsikat is, több mint tízezer gépjárműnek biztosítanak parkolási lehetőséget az új városrészben./mti/

-.-

14.45/p

-45-

1618

bb.41. felavatták szegeden erdey lászló emléktábláját

vid/fm/a/-cz

1975. február 21.

dr.erdey lászló, az öt éve elhunyt kétszeres kossuth-dijas akadémikus szegedi szülőházának falán emléktáblát helyeztetett el a mtesz csongrád megyei szervezete, a szegedi városi tanács és az országos műszaki muzeum. dr.erdey lászló husz évig volt a budapesti műszaki egyetem tanára, s a modern analitikai kémia egyik megteremtőjeként vált ismertté világszerte. az emlékéét őrző márványtáblát pénteken avatták fel ünnepélyesen./mti/

--

bb.42. elhunyt kreisz zoltán

tr/a/zs/-cz

1975. február 21.

volt csehszlovák partizán. 68 éves volt. bucsuztatása február 26-án, 15 órakor lesz a farkasréti temetőben.

magyar partizán szövetség

/mti/

--

bb.43. elhunyt tóth istván,

tr/zs/a/-cz

1975. február 21.

nyugalmozott alezredes 65 éves volt. bucsuztatása február 27-én 15 órakor lesz a rákoskeresztúri új-köztemetőben.

magyar partizán szövetség

xiii.kerületi rendőrkapitányság

/mti/

--

14.45/a

- 46 -

1620

bb.44. öt százalékos termelésnövekedés, kétszáz milliós anyag-és energia-megtakarítás a csepel művekben

t/sz/tr/ie/ra cz

1975. február 21

a csepel vas-és fémművek ezévi terveiről a gyártmánykorszerűsítéséről és a dolgozók élet-és munkakörülményeiről tájékoztatta pénteken az újságírókat soltész istván, vezérigazgató, valamint a vállalat társadalmi szerveinek és legjobb eredményeket elért szocialista brigádjainak vezetői.

a vezérigazgató többek között elmondta, hogy a múltévi termelési sikerek eredményeként, amelyekhez nagymértékben hozzájárult a kongresszusi és felszabadulási munkaverseny, a vállalat nyeresége több mint 20 százalékkal nőtt, s így a nyereségszesedéssből dolgozóknak most körülbelül tiznapai bérnek megfelelő összeget fizetnek. egyébként nyereségjutalom címen hétnapi bért már tavaly augusztus 20-án is kaptak a csepel művek dolgozói.

az idén a nagyvállalat termelését átlag ötszázalékkal kívánja növelni. ennek megfelelően - ezt versenyfelajánlásként vállalták a kollektívák - negyedik ötéves tervüket november 7-re befejezik. mintegy 200 millió forintnyi anyag-és energiamegtakarítást is terveznek. ezal többek között sok újítás bevezetésével, önköltségcsökkentéssel, tőkés importból származó alapanyagok helyettesítésével érik majd el.

a gyártmánystruktúra változásáról elmondták, hogy a következő években is nagy súlyt helyeznek többek között a csőgyártás és a színesfém-kohászat fejlesztésére. a közeljövőben megszüntetik a motorkerékpárgyártást, részint a hazai és külföldi igények csökkenése miatt, másrészt azért, mert az évi 25-35 ezres tételük előállítására nem tette lehetővé a legújabb típusok gyártásának gyors megszervezését, bár a magyar motorbiciklik minősége elismert. ugyanakkor jelentősen fejleszteni fogják a kerékpárgyártást, többek között a kemping-kerékpárokat. a kerékpárgyártás korszerűsítése, majd a termelés felfutása után az évi többszáz ezres szériák lehetővé teszik a hazai igények kielégítését, s nagyobb tőkés exportra is lehetőség nyílik.

/folyt.köv./

15.15/ra

-47-

1622

bb.44. / öt százalékos ... folyt./ra

a csepel művek társadalmi szerveinek vezetői arról szóltak, hogy a negyedik ötéves terv eddig eltelt időszakában jelentősen bővítették a szociális létesítmények hálózatát, átadták a művek ezredik lakását, további ötszázal növelték a helyek számát a művek óvodáiban, bölcsődéiben, a kisgyermekes anyákat nem osztják be második és harmadik műszakba. ezeken kívül több új munkahelyi szociális létesítményt építettek a gyáregységekben, vagy korszerűsítették a régieket./mti/

--

bb.45. utazik a „kispiros”,

vid/ká/ra cz

1975. február 21.

a bács-kiskun megyei tiszakécske térségéből folyamatosan érkezik a primőr: a saláta, a retek, az uborka és rövidesen a zöld-hagyma is. a hazai ellátáson kívül, a „kispiros”, reteknek megkezdtek az exportálását, s hetenként indítják a rakományokat az ndk-ba. eddig 140.000 csomó retek került piacra a fólia-sátrak alól. ezt követően a tavasz végéig, a nagytömeget adó szabadsági termékkel együtt, 8-9 millió csomó retek értékesítésével számol a kereskedelem./mti/

--

e m b a r g ó 18 ó r á i g !

bb.46. czinege lajos távirata grecksó marsallhoz

pv/gg/zs/ra cz

1975. február 21

czinege lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter a szovjet hadsereg és haditengerészeti flotta születésének 57. évfordulója alkalmából üdvözlő táviratot küldött a.a.grecksó marsallnak, a szovjetunió honvédelmi miniszterének./mti/

--

15.20/ra

-48-

1625

bb.47. kitüntetés

vid/kz/ra cz

1975. február 21.

a népköztársaság elnöki tanácsa telek istvánnénak, a szolnoki járási pártbizottság titkárát, több évtizedes eredményes munkássága elismeréséül - nyugalombavonulása alkalmából - a munka érdemrend arany fokozatával tüntette ki. a kitüntetést a járási pártértekezleten dr. majoros károly a megyei pártbizottság titkára adta át./mti/

--

bb.48. japán művészeti kiállítás

t-me/gg/zs/ra cz

1975. február 21.

pén^eteken, a gorkij fasori kina muzeumban megnyílt a hopp ferenc keletázsiai művészeti muzeum japán művészeti kiállítása. a tárlat főleg a hagyományos japán művészet remekeit mutatja be - állandó jelleggel. láthatók többek között a tea-ceremóniához használt kerámia csészék és teatartók, a világhírű kék-fehér és sokszínű porcelán-tárgyak. a fém-ötvözetek, például a művészi kivitelű kardok - amelyek iskolák és családok szerint más-más stílusban készültek - az elefántcsont agancs-és fafa-ragások, a sajátos technikával készült lakktárgyak a japán iparművészetről nyújtanak átfogó képet. a buddhista szobrászat viii-xvi. századi emlékein kívül az aranyhímzésű menyasszonyi ruha hagyományos japán kimonó, amelyet esküvőkön, ünnepeken ma is viselnek japánban - különös érdeklődésre tarthat számot.

az új művészeti irányzatokat, a különböző festészeti iskolák stílusát tusképek, festmények illusztrálják a kiállításon./mti/

--

bb.49. a közgazdasági társaság ülése

t/mir/tm/zs/ra cz

1975. február 21.

pén^eteken a magyar tudományos akadémia nagytermében - dr.csi-kós nagy béla államtitkár elnökletével - tudományos ülést tartott a magyar közgazdasági társaság választmánya. az ülésen dr.bognár józsef akadémikus tartott előadást „új tényezők a nemzetközi gazdasági kapcsolatok rendszerében,„cimmel./mti/

--

15.30/ra

-49-

1630

bb.50. a közművelődésről szóló törvénytervezet társadalmi vitája
szolnokon

vid/kz/ra cz

1975. február 21.

a közművelődésről szóló törvénytervezet első társadalmi vitáját rendezte meg pénteken szolnokon a hazafias népfront országos tanácsa, a megyei és a városi népfront bizottsággal közösen. a tanácskozáson javasolták, többek között azt, hogy a törvény fogalmazza meg a tanácsok mellett működő hatékony társadalmi fórumok, a közművelődési bizottságok feladatát és jogkörét is. kifejtették, hogy a munkások általános műveltségét az üzemben és a lakóhelyen egyaránt elő kell mozdítani. a kultúra, a művészet iránti érdeklődést azonban csak úgy lehet felkelteni, ha a munkások megszerzik az alapműveltséget, elvégzik az általános iskola nyolc osztályát. közművelődési céljaink végrehajtásának ezért elodázhatatlan, sürgető feladata, az iskolai rendszerű oktatásban résztvevő dolgozók számának emelése.

javaslat hangzott el arra is, hogy a városokban és a falvakban meg kell teremteni a közművelődés egységes hálózatát, a művelődési házaknak, iskoláknak, ifjúsági és szocialista brigádkluboknak együttesen kell munkálkodni a műveltségi szint emelésén. a közművelődésnek tárgyi és személyi feltételei is vannak. szolnok megyében ezen a téren is történnek előrelépések. a jászberényi tanítóképző intézetben, amely felsőfoku intézménnyé lép elő, az ősztől megkezdik a népművelők és könyvtárszakos képzést. jászberényben és szolnokon új művelődési központ építését tervezik./mti/

--

bb.53. mika spiljak látogatása a ganz villamossági művekben

sl/gk/ra cz

1975. február 21.

a mika spiljak elnök vezetésével hivatalos magyarországi látogatáson tartózkodó jugoszláv szakszervezeti küldöttség pénteken látogatást tett a ganz villamossági művekben. a küldöttséget a látogatásra elkísérte timmer józsef, a szot titkára./mti/

--

15.40/ra

-50-

1685

bb 51. a minisztériumi és a szervezet vezetőinek tanácskozása a bányaipar idej feladatairól

kf/s/rj ie -cz

1975. február 21.

pénteken a nehézipari minisztériumban dr. szekér gyula nehézipari miniszternek és simon antainak a bányaipari dolgozók szakszervezete főtitkárának vezetésével a minisztérium és a szakszervezet vezetői megtárgyalták a bányaipar 1975. évi fő feladatait, a dolgozókat foglalkoztató problémákat. a megbeszélésen részt vett klézl róbert, az mszmp központi bizottsága gazdaságpolitikai osztályának helyettes vezetője is.

a megbeszélésen megállapították, hogy a kongresszusi és a felszabadulási munkaverseny első szakasza eredményesen zárult, a szocialista brigádok, a fizikai és az értelmiségi dolgozók teljesítették vállalt kötelezettségeiket. ez alapozta meg azt hogy az országos energiaellátás, az érc- és ásványbányászati termék-ellátás kielégítő volt. a bányaipar idej feladatai is jelentősek és több vonatkozásban új szerűek.

a megbeszélésen különös figyelmet fordítottak a szénbányászat távlati munkaerőellátásáról szóló minisztertanácsi határozatra, amelyet a dolgozók megelégedéssel és bizalommal fogadtak, és várják megvalósítására a konkrét intézkedéseket.

a határozat teljes megvalósítása több esztendő felölelő folyamat, mind a műszaki-technikai fejlesztés, mind a dolgozókat közvetlenül érintő kérdések tekintetében. figyelemmel a szénbányászat növekvő tennivalóira és a népgazdaság érdekeire, a megbeszélés résztvevői szükségesnek tartották a határozat végrehajtásának meggyorsítását, amelynek során különös figyelmet kell fordítani a bányamunka gépesítésére, új bányakapacitások létesítésére, a dolgozók anyagi, erkölcsi elismerésre, a bányászok lakáshelyzetének javítására, a hűségjutalmi rendszer fejlesztésére, s mindezek segítségével a bányászat fiatalítására. a hűségjutalom rendszerét olyan ütemben kell módosítani, hogy az már az idej kifizetésekor érvényesüljön.

a bányaiparban foglalkoztatottak bér- és jövedelemszínvonalának alakulását áttekintve megállapították, hogy az utóbbi években a központi intézkedések biztosították a fejlődést, s az érdekelt-ség fejlesztése továbbra is fontos feladat. mind a nehézipari minisztérium, mind a bányaipari dolgozók szakszervezete szükségesnek tartja, hogy az idén a bányászat ágazataiban is olyan mértékben fejlődjön a bér- és jövedelemszínvonal, amely biztosítja a népgazdaság átlagában előirányzott reálbért és reáljövedelmet./mti/

--

15.40 rj

-51 -

1685

bb. 52. huszonöt magyar vállalat a grázi vásáron

vid/kz/rj -cz

1975. február 21.

a grazi dél-keleti vásár igazgatósága az 1975. évi tavaszi vásár megrendezése alkalmából sajtókonferenciát tartott pénteken szombathelyen, a claudius szállóban. a konferencián, melyen részt vett máthé sándor, a vas megyei tanács elnökhelyettese és ligeti imre, a nyugat-magyarországi kereskedelmi kamara elnöke is, dr. franz kager, a vásár igazgatóhelyettese tartott tájékoztatót. többek között ismertette, hogy a tavaszi vásárt május 3-tól 11-ig, rendezik meg grázban, melyen 38 országból mintegy kétezer kiállító vesz részt. az érdeklődés minden eddiginél nagyobb. a főszerepet az idén a mezőgazdasági kiállítás és tenyészállat bemutató kapja, s megrendezik 16 nemzet részvételével a „szabadidő-tanácsadás,, elnevezésű idegenforgalmi jellegű kiállítást is.

a tájékoztató után ligeti imre, a nyugat-magyarországi kereskedelmi kamara elnöke szólt arról, hogy a grázi vásáron az idén a negyedik alkalommal vesznek részt a nyugat-magyarországi üzemek, vállalatok termékeikkel. az eddigi vásárokon átlagosan mintegy tizenöt termelő vállalat mutatta be, reprezentálta a magyar ipar gyártmányait. az idén az előzetes számítások szerint a résztvevő üzemek száma mintegy 25-re emelkedik. vas megyéből többek között a latex, a kerámia, a styl, a savaria cipőgyár, a szombathelyi háziipari szövetkezet, győr-sopron megyéből a richards gyár, a rábatex, a kötött kesztyűgyár és egyéb üzemek, zala megyéből a kani-za butorgyár és a zalaegerszegi ruhagyár vonultatja fel a vásáron termékeit. /mti/

-. -

15.50 rj

- 52 -

1640

bb. 54. erősödő kapcsolatok a magyar vöröskereszt és a vöröskereszt társaságok ligája között - nemzetközi vöröskeresztes ifjúsági találkozót rendeznek budapesten

i/mir/gg/rj zs -cz n

1975. február 21.

ez év nyarán nemzetközi vöröskeresztes ifjúsági találkozót rendeznek budapesten. a találkozó a fiatalok baleset megelőzési és elhárítási ismereteinek bővítése mellett a népek közötti barátság és szolidaritás eszméjének erősítését szolgálja. a rendezvény programjának megbeszélésére budapestre érkezett dr. massimo barra, a vöröskeresztes társaságok ligája ifjúsági tanácsadó bizottságának elnöke és anthony murdoch, a liga ifjúsági osztályának vezetője.

ugyancsak budapesten tartózkodik marc gazay, a vöröskeresztes társaságok ligájának információs igazgatója és alexander marinov, a bolgár vöröskereszt külügyi osztályvezetője. a vendégek az erősödő kapcsolatok jegyében újabb kooperációs filmek készítéséről tárgyaltak hantos jánossal, a magyar vöröskereszt főtitkárával és a magyar szakemberekkel, s - a korábbi közös filmek sikere alapján - öt évre szóló megállapodást írtak alá, ennek értelmében évenként egy-egy, a vöröskeresztes világnap programjához kapcsolódó filmet készíttetnek. a következő közös filmet, amely a tervek szerint az ifjú vöröskeresztesek tevékenységét mutatja be, dr. kárpáti györgy rendezi. /mti/

-. -

bb. 55. pályázati felhívás a derkovits ösztöndíj elnyerésére

zsu/rj zs -cz

1975. február 21.

a kulturális minisztérium közli, hogy a minisztérium és a magyar képzőművészek szövetsége pályázatot hirdet a derkovits gyula ösztöndíjra. az ösztöndíj célja meghatározott számú, tehetséges, már önálló művészi tevékenységet folytató fiatal művész alkotói támogatása. a pályázók elbírálása eddigi munkásságuk, művészi emberi magatartásuk és az ösztöndíj 3 éves időtartamára szóló művészi célkitűzésük alapján történik. a pályázóknak olyan feladatot kell maguk elé tűzniük, amellyel a szocialista tartalmu és igényű művészet előbbrehaladását szolgálják.

/folyt.köv./

16.00 rj

- 53 -

1645

bb. 55. / pályázati felhívás...1. folyt./rj

a derkovits gyula ösztöndíjra pályázhat minden olyan 35. életévét még be nem töltött képzőművész, aki a főiskola elvégzése után önálló művészi tevékenységet tud felmutatni. kivételes esetben - ha a művészi munkásság ezt indokolja - olyan művész is részesülhet ösztöndíjban, aki nem rendelkezik főiskolai végzettséggel. az ösztöndíj összege - három évi időtartamra - havi 3000 forint. az ösztöndíjas művész az ösztöndíj időtartama alatt konkrét feladatokat kaphat a képző- és iparművészeti lektorátustól, a kulturális minisztérium képzőművészeti osztályától, illetve a derkovits ösztöndíjbizottságtól; önálló kiállítást rendezhet és részt vehet csoportos kiállításokon: részt kell vennie magas szintű marxista továbbképzésben és legalább hat hónapot szocialista termelő közösségben kell eltöltenie. a művész köteles terveit vagy kivitelezett műveit az évenkénti munkabeszámolón az ösztöndíjbizottságnak bemutatni. ilyenkor az ösztöndíjbizottság értékeli tevékenységüket. a legkiválóbb eredményt felmutatók egy évig 1000 forint díjban részesülhetnek az ösztöndíj összegén felül.

a pályázati kérelemhez mellékelni kell: 1./ a pályázó eddigi művészi munkásságának részletes ismertetését, 2./ életrajzot, 3/ főiskolai végzettséget igazoló iratot, /4./ az ösztöndíj időtartamára vonatkozó művészi célkitűzéseket, a szakmai, ideológiai továbbképzés programját, 5./ eddigi művészi munkásságát dokumentáló 4-5 alkotását.

a pályázati kérelmet a kulturális minisztérium képzőművészeti osztályára 1975. február 28-ig lehet postára adni. cím: 1363. budapest. pf. 69. a műveket március 10-én és 11-én 9 óra és dél után 16 óra között lehet bevinni az ernst muzeumba. /budapest, vi., nagymező u. 8./ /mti/

--

bb. 56. fogadás a magyar-szovjet baráti társaság székházában

t/gy/gk/rj zs la

1975. február 21.

a szovjet hadsereg és hadiflotta megalakulásának 57. évfordulója alkalmából pénteken a magyar-szovjet baráti társaság országos elnöksége ünnepi fogadást rendezett a mszbt székházában. regős gábor, az mszbt titkára köszöntötte a megjelenteket, és méltatta az évforduló jelentőségét.

/folyt.köv./

16.30 rj

- 54 -

bb. 56. / fogadás a magyar-szovjet... 1. folyt./rj

jelen volt a fogadáson grósz károly, az mszmp kb osztályvezetője, kónyi gyula belügyminiszter-helyettes, papp árpád a munkásőrség országos parancsnoka, nagy mária, az mszbt főtitkára, és kiss lajos, az mhsz főtitkára.

az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet déli hadseregcsoport képviselőjében részt vett a fogadáson b. p. ivanov vezérezredes, a hadseregcsoport parancsnoka, j. a. gungnyak altábornagy és a katonai tanács több tagja. jelen volt továbbá b.d. sevikin, a szovjetunió magyarország nagykövetségének ideiglenes ügyvivője és d.i. oszadcsij vezérőrnagy, a nagykövetség katonai és légügyi attaséja.

az ünnepi fogadáson nagy mária főtitkár átnyújtotta az évforduló alkalmából az mszbt országos elnöksége nevében a tanácsköztársasági emlékmű magyar vöröskatonát ábrázoló kicsinyített mását, amelyért b. p. ivanov mondott köszönetet. /mti/

--

bb. 57. koszoruzási ünnepségek a szovjet hadsereg napján

ö/vid/kz/rj -la

1975. február 21.

a hazánk felszabadításáért vívott harcokra is emlékezve ünnepelték pénteken békés, fejér, győr-sopron, komárom és nógrád megyében a szovjet hadsereg és hadiflotta megalakulásának 57. évfordulóját. békéscsabán, székesfehérvárott, győrött, sopronban, nagycenken, dorogon és pásztón elhelyezték a megemlékezés virágait a felszabadító harcokban elesett hősök emlékművénél. mosonmagyaróvárott „a győzelem útján”, címmel kiállítás is nyílt a finomszerelvény gyár művelődési otthonában. a kiállítás tablói a felszabadulás óta eltelt 30 év eredményeit dokumentálták. /mti/

--

16.30 rj

- 55 -

1705

1650

bb. 58. e m b a r g ó 18.00 óráig!

átadta megbízólevelét a fülöp-szigeti köztársaság első magyarországi nagykövete

gk/rj zs la

1975. február 21.

Losonczi pál, az elnöki tanács elnöke pénteken fogadta luis moreno-salcedo rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet, a fülöp-szigeti köztársaság első magyarországi nagykövetét, aki átadta megbízólevelét. a megbízólevél átadásánál jelen volt roska istván külügyminiszter-helyettes. /mti/

--

e m b a r g ó 18 ó r á i g !

bb.61. átadta megbízólevelét a jemeni népi demokratikus köztársaság új magyarországi nagykövete

gk/rj la zs

1975. február 21.

Losonczi pál, az elnöki tanács elnöke pénteken fogadta mahamud abdulla oshaish rendkívüli és meghatalmazott nagykövetet, a jemeni népi demokratikus köztársaság új magyarországi nagykövetét, aki átadta megbízólevelét. a megbízólevél átadásánál jelen volt garai róbert külügyminiszter-helyettes. /mti/

--

bb. 59. megjelent az eszperantó magazin új száma

rj hi la

1975. február 21.

az eszperantó magazin „lenin és az eszperantó”, című cikke új megvilágításba helyezi lenin és a nemzetközi nyelv kapcsolatát. hiteles szovjet források alapján eloszlat eddigi tévedéseket, s feltár nálunk még ismeretlen történelmi tényeket. ezek szerint a szovjet hatalom első éveiben már a kommunista internacionáléban is működött egy eszperantista szekció és a komintern is foglalkozott a nemzetközi nyelv kérdésével. a szovjet eszperantó mozgalom ezután indult gyors fejlődésnek. ebben döntő szerepe volt annak a támogatásnak, amelyben a lenin vezette szovjet állam részesítette. /folyt.köv./

17.00 rj

- 56 -

1710

bb. 59. / megjelent... 1. folyt./rj

a lapban folytatódik szakszervezeti főtitkárok és országgyűlési képviselők hozzászólása gáspár sándor szot-főtitkárnak a nemzetközi nyelvről adott korábbi interjújához és az angol parlament eszperantó-barát képviselői csoportjának állásfoglalásához, bemutatja a lap az eredeti eszperantó nyelvű költszet egyik kiemelkedő alakját, tárkony lajost, s magyarra fordított verseit. beszámol az olasz szociáldemokrata párt javaslatáról, az eszperantista szocialisták első nemzetközi kongresszusának összehívására. cikket közöl azokról a tervekről, hogy a nemzetközi dunai forgalomban miként hasznosítsák az eszperantót. /mti/

--

bb. 60. ülést tartott az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottsága

t/pr/gg/rj zs la

1975. február 21.

fehér péter, az mti tudósítója jelenti:

a rehabilitáció az érdekelt állami és társadalmi szervek együttműködését, egybehangolt munkáját igényli - állapította meg pénteki ülésén az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottsága. a dr. pesta lászló elnökletével megtartott tanácskozáson részt vett dr. darabos pál, az orvos-egészségügyi dolgozók szakszervezetének főtitkára, palotai károly, a szot társadalombiztosítási főigazgatóságának helyettes vezetője és németh ferenc, az okisz elnökhelyettese.

dr. zsögön éva egészségügyi államtitkár vitaindító előadásában hangsúlyozta: a rehabilitáció feladata a testi és lelki egészség helyreállítása, valamint a megváltozott munkaképességű dolgozók társadalmi, gazdasági helyzetének rendezése. csak részben kíván tehát egészségügyi intézkedéseket; legalább ilyen fontosak a foglalkoztatást segítő oktatási, gazdasági és szociálpolitikai teendők. hazánkban a szűrővizsgálat, a gyógyító tevékenység és a rehabilitáció egységes egész, szerves része az orvosi tevékenységnek. a legtöbb betegség a munkaképességet nem befolyásolja tartósan, azokban az esetekben viszont, amikor ez a képesség változik, a gyógykezelést összekapcsolják az egészségügyi rehabilitációval, a társadalomba való visszatérést, a munkára való felkészítést segítő utókezeléssel.

/folyt.köv./

17.10 rj

- 57 -

1715

bb. 60. / ülést tartott... 1. folyt./rj

a munkaképesség csökkenését számszerűségeiben is érzékeltető adat: évente körülbelül 18-20 ezer dolgozó számára állapítanak meg rokkantsági nyugdíjat, s évente 10 000 felett van az új termelőszövetkezeti rokkantak száma is. az okok között az első helyet a keringési rendszer betegségei foglalják el, jelentős arányban szerepelnek azonban az idegrendszeri, az érzékszervi, a mozgásszervi és a légzőszervi betegségek is.

az egészségügyi rehabilitációban kiemelkedő szerepe van az üzemegezésügyi szolgálatnak. a jó munkaalkalmassági vizsgálat a megelőzést szolgálja, s szinte teljesen kizárhatja a későbbi rehabilitációs igények egy részét. ugyanilyen hatású lehet egyébként a helyes pályaválasztási tanácsadás is. az egészségügyi minisztérium országos intézetei közül mind több foglalkozik a rehabilitáció teendőivel. a mozgásszervi rehabilitáció céljára szolgál egyebek között a 250 ágyas fodor józsef gyógyintézet, a 303 ágyas országos reuma és fizioterápiás intézet s számos megyei kórház traumatológiai osztályán működik rehabilitációs részleg. a szivbetegek „bázis-intézete”, a balatonfüredi állami kórház, az emésztőszervi betegségekben szenvedők gyógyítását a kékestetői állami gyógyintézet mellett számos, korábban kizárólag tbc-seket ápoló tüdőgyógyintézet végzi. sajnos, az intézetek száma kevés, az állami szanatóriumok rendszere fejlesztésre szorul, erre azonban - rövid távon - nincs pénzügyi fedezet. egyre sürgetőbb, hogy a megyei kórházaknál is szervezzenek rehabilitációs részlegeket, s már az is előrelépés lenne, ha a szot szanatóriumokba is kizárólag utókezelést igénylő betegeket utalnának be.

az állami vállalatok a csökkent munkaképességű dolgozókat kötelesek elsősorban a vállalatban belül, a munkakörülmények módosításával, más megfelelő munkahely, illetve átképzés biztosításával olyan üzemrészben foglalkoztatni, ahol egészségük további romlása nélkül végezhetnek hatékony munkát. a rendelet jogi védelmet, a rehabilitáció megvalósulása esetén pedig rendszeres anyagi ellátást biztosít a csökkent munkaképességűek számára. a nagyüzemi körülmények között nem foglalkoztatható rehabilitáltak részére a tanácsok speciális vállalatokat hoztak létre. ilyenek például a vakok és csökkentlátók üzemei, a testi fogyatékosokat alkalmazó vállalatok, amelyekben évente körülbelül 3400 dolgozót foglalkoztatnak. ezek a vállalatok évente hozzávetőleg 60 millió forintos állami támogatásban részesülnek, s e dotáció mellett még számos pénzügyi kedvezményt élveznek. az országban jelenleg 21 szociális foglalkoztató is működik, több mint 6000 alkalmazottal. a statisztikai adatok szerint e szociális foglalkoztatók évről-évre nyereségesek, s bevételi többleteikből biztosítani tudják dolgozóik évi nyereségjutalmát, a kulturális és a segélyezési alap pénzügyi fedezetét.

/folyt.köv./
17.20 rj

- 58 -

14/25

bb. 60. / ülést tartott... 2. folyt./rj

a tájékoztatót követő vitában a képviselők megállapították: az orvosi rehabilitáció nagy mértékben széttagolt, szükség lenne egy központi irányító szerv, országos rehabilitációs intézet életre hívására. erre egyébként az egészségügyi minisztériumnak megvannak a megfelelő tervei: az intézet a többi országos egészségügyi központhoz hasonlóan összehangolja majd a tudományos kutatómunkát, a szervezési feladatokat, s biztosítja a rehabilitációt megillető helyet az orvostovábbképzésben is.

a vita visszatérő témája volt, hogy előbb - utóbb szükségessé válik a jelenlegi, ugynevezett rokkantossági rendszer felülvizsgálata. a képviselők véleménye egybevágott a minisztérium álláspontjával: jobban szolgálná a rehabilitációt, ha a munkaképesség csökkenése esetén nem az lenne a fő szempont, hogy a csökkenés eléri-e a rokkantjára járó megítéléséhez szükséges mértéket. helyesebb lenne, ha a dolgozót megmaradt munkaképességének megfelelően foglalkoztatnák, s rokkantnyugdíj helyett kellő mértékű bérkiegészítést kapna. a képviselők azt is szóvá tették: ma még elég gyakran előfordul, hogy eltérés van a rokkantsági bizottság, illetve a munkaalkalmassági bizottság véleménye között. a rokkantsági bizottság megállapítja a munkaképesség mértékét, s meghatározza a dolgozó számára alkalmas munkahelyeket. ha ott a munkaalkalmassági bizottság alkalmatlanság címén nem veszi fel, kezdődik a „labdázás”, újra rokkantsági bizottsághoz, majd ismét a munkaalkalmassági bizottsághoz, addig, amíg a dolgozó meg nem unja, s „illegálisan”, el nem helyezkedik, esetleg egészségügyi állapotát tovább rontó munkahelyen.

meglehetősen sok kritika érte a vállalatok, üzemek vezetőit: nem törődnek kellően a csökkent munkaképességűek foglalkoztatásával. a bizottság elmarasztaló véleménye különösen a jó példák tükrében kapott súlyt: többen hozták szóba a dunai vasműt, ahol külső segítség nélkül alakították ki foglalkoztatót csökkent munkaképességű dolgozók számára. nagyot léphetünk előre a rehabilitáció terén - foglalmazódott meg az ülésen - ha feloldódik a ma még sok helyen tapasztalt közöny, mindennapi gyakorlattá válik a dunai vasmű példája. ehhez a vállalatokat, üzemeket gazdaságilag is érdekeltébbé lehetne tenni a rehabilitációs foglalkoztatásban.

a vitában felszólalt dr. noszkay aurél, dr. stark janka, dr. marton zoltán, dr. hargitai katalin, dr. kaposvári julia, ujhelyi sándorné, flerkó béla, dr. vámosi erzsébet és dr. szép zoltán országgyűlési képviselő. /mti/

17.25 rj

- 59 -

14/25

embargo 18 óráig!

bb.67. Losonczi pál

gk/5--!;/ra la

1975. február 21.

az elnöki tanács elnöke, fock jenő, a minisztertanács elnöke és apró Antal, az országgyűlés elnöke bucsulátogatáson fogadta c. b. muthammát, az indiai köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, aki pénteken végleg elutazott budapestre. /mti/

--

bb.62. új járműgyártási szak indul a közlekedési főiskolán - ülést tartott az országos oktatási tanács

t/mir/zsu/zs/ra la

1975. február 21.

pénteken ülést tartott az országos oktatási tanács, az ülésen határozatot hoztak arról, hogy új járműgyártási szakot létesítenek a közlekedési-és távközlési főiskolán. az új szakoktatás keretében - az ipar és a közlekedés igényei alapján - közúti és vasúti szakembereket képeznek majd, hogy az itt végzett szakemberek az eddigieknél nagyobb szaktudással és rátermettséggel irányíthassák a közúti-és vasúti járműveink gyártását.

az ülésen a magyar szakemberek külföldi képzésével kapcsolatban megállapították, hogy minden olyan szakmában szükség van a magyar fiatalok külföldi egyetemeken történő képzésére, amelyekben a hazai felsőfokú oktatás nem foglalkozik speciális szakemberek képzésével. a népgazdaság egyre szélesebb körű ismeretekkel magasabb szintű szakmai műveltséggel rendelkező szakembereket igényel, ezért a jövőben bővíteni kell szakembereink külföldi képzését azokban a szakmákban is, amelyekben a külföldi egyetem oktatási színvonala magasabb a hazai nál. /mti/

--

17.40/ra

-60-

1800

bb.63. finn pedagógus küldöttség esztergomban

vid/kz/ra la

1975. február 21.

esztergom testvérvárosi kapcsolatban áll a finnországi es-poo-val. az együttműködési program részeként pénteken, a népfront városi bizottsága és a pedagógus szakszervezet meghívására, tizenöt tagú finnországi pedagógusküldöttség érkezett a városba. a vendégek már az első napon találkoztak a népfront magyar-finn baráti körének tagjaival, s megtekintették a városi muzeumait. a továbbiakban oktatási intézményeket és üzemeket keresnek fel, megismerkednek a dunakanyar és budapest nevezetességeivel. /mti/

--

bb.64. ki tud többet a szovjetunióról - megyei döntő tatán

vid/kz/ra la

1975. február 21.

pénteken rendezték meg tatán, a komárom megyei művelődési központban a középfokú iskolák „ki tud többet a szovjetunióról”, című vetélkedőjének megyei döntőjét. tíz iskola négy-négy tagú csapata mérte össze tudását, és adott számot arról, mennyire ismeri a szovjetunió című képeslapot. az első helyezettek - a tatabányai eötvös józsef és az esztergomi dobó gimnázium csapata - az országos döntőn vesznek majd részt. /mti/

--

felhasználható: 19 órától!

bb.65. opera bemutató debrecenben

vid/kz/ra la

1975. február 21.

a debreceni csokonai színház társulata pénteken este delibes: lakmé című operáját mutatta be: a darabot horváth zoltán rendezte. a főbb szerepeket marsay magda, tréfas györgy és korcsmáros péter énekl. /mti/

--

17.45/ra

-61-

1810

felhasználható: 19 órától!

bb.66. shaw-darabot mutattak be veszprémben

vid/fm/ra la 1975. február 21.

a veszprémi petőfi színházban - pétervári istván rendezésében - pénteken bemutatták g.b.shaw „tanner john házassága”, című komédiáját. A főbb szerepeket göndör klára, demjén gyöngyvér, tóth titusz, fonyó istván, tánczos tibor és kenderesi tibor alakították. a diszleteket langmár andrás, a jelmezeket hruby mária tervezte./mti/

--

bb.68. 25 éves a szakmunkásképzés

vid/kz/ra la 1975. február 21.

a szocialista szakmunkásképzés megszervezésének 25 éves évfordulója alkalmából jubileumi ünnepséget rendeztek pénteken debrecenben. ugyanott kiállítás is nyílt 109. számú szakmunkásképző iskola végzett és jelenlegi tanulóinak legjobb munkáiból. az ünnepségen rámutattak, hogy az elmúlt negyedszázadban csaknem nyolcvan millió forintot költöttek hajdu-bihar megyében a szakmunkásképző intézetek építésére, bővítésére és felszerelésére. a megye intézetei a negyedszázad alatt körülbelül nyolcvanezer szakembert képeztek ./mti/

--

bb.69. a hungarotex a londoni ruházati szakkiállításon

tr/ra la 1975. február 21.

nyolcadszor vesz rész a hungarotex textilkülkereskedelmi vállalat a londoni imbex férfi-és fiuruházati szakkiállításon, amelyet az idén február 24-28 között rendeznek meg. a hungarotex ezúttal 11 magyar textilipari vállalat férfi konfekció, sportruházati, és kötöttáru termékeit mutatja be./mti/

--

17.55/ra -62-

1815

b.70. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13.00 órától 18.00 óráig

ra la 1975. február 21.

33. koszoruzás a gellérhegyi emlékműnél
34. a nehézipari minisztérium vezetőinek értekezlete
35. fogadás a szovjet nagykövetségen
36. észak-magyarországi képzőművészek tárlata
37. több árut ad az országnak bács-kiskun megye mezőgazdasága
38. országos vízügyi tanácskozás
39. mesterséges kutkitörés az olajtűz algyőn
40. új városrész épül pécsen
41. felavatták erdey lászló emléktábláját
42. elhunyt kreisz zoltán
43. elhunyt tóth istván
44. csepel művek
45. utazik a „kispiros”,
46. czinege/lajos távirata grecko marsallhoz
47. kitüntetés
48. japán művészeti kiállítás
49. a közgazdasági társaság ülése
50. a közművelődésről szóló törvénytervezet vitája szolnokon
51. tanácskozás a bányaipar idei feladatairól
52. grazi vásár
53. mika spilja látogatása ganz villamosági művekben
54. nemzetközi vöröskeresztes ifjusági találkozó
55. derkovits-ösztöndij
56. fogadás az mszbt székházában
57. koszoruzási ünnepségek vidéken
58. a fülöp-szigeti nagykövet megbízólevelének átadása
59. eszperantó magazin
60. az országgyűlés szociális bizottságának ülése
61. átadta megbízólevelét a jemeni népi demokratikus köztársaság új nagykövete
62. az országos oktatási tanács ülése
63. finn pedagógus küldöttség esztergomban /tévesen 60.számmal ment ki/
64. ki tud többet a szovjetunióról?
65. lakmé
66. schaw-bemutató
67. muthamma bucsulátogatásai
68. 25 éves a szakmunkásképzés
69. hungarotex
70. hírjegyzék

/mti/

--

18.05/ra -63-

1815

bb.71. dr.lászló andor varsóba utazott

sl/tm/ra la

1975. február 21.

dr.lászló andor államtitkár, a magyar nemzeti bank elnöke, a lengyel nemzeti bank elnökének, w.biennek a meghívására pénteken varsóba utazott. az utazás célja w.bien látogatásának vizsgálata, és egyben a magyar-lengyel gazdasági, pénzügyi kapcsolatok, és a két bankot érintő kérdések megtárgyalása./mti/

felhasználható: 19.30 órától

bb.72.bemutató a vidám színpadon

t/nm/s/zs/ra la

1975. február 21.

pénteken este mutatta be a vidám színpad társulata gábor andor vígjátékát, a dollárpapát. a művet galsai pongrác alkalmazta színpadra. a díszletet makai péter, a jelmezeket pedig mialkovszky erzsébet tervezte. a rendező léner péter. a főbb szerepeket kabos lászló, csákányi lászló, lóránc lenke, horváth tivadar, verebély iván, és zana józsef alakította./mti/

felhasználható : 20 órától!

bb.73. halász judit előadóstje

t/nm/s/zs/ra la

1975. február 21.

„óh fény, ragyogás, napszemü reggel,, címmel tartotta pénteken előadói estjét a fészek művészklubban halász judit, a vígszínház művésznője. műsorán radnóti miklós írásai szerepeltek. közreműködött sziklay erika/ének/és szücs lóránc/zongora./mti/

18.10/ra

-64-

bb.74. időjárásjelentés

ra la

1975. február 21.

a meteorológiai intézet jelenti 1975. február 21-én pénteken 19 órakor:

néhány órás napsütés

várható időjárás szombat estig:

általában kevés felhő, csapadék nélkül. az élénk, helyenként még erős északi, észak-keleti szél fokozatosan mérséklődik, és keletre, dél-keletre fordul. várható legmagasabb nappali hőmérséklet 3, 7 fok között./mti/

bb. 75. vasutas szocialista brigádok országos vetélkedője

gk/rj la

1975. február 21.

pénteken az énosz székházában rendezték meg a magyar államvasutak szocialista brigádjai részére meghirdetett szellemi vetélkedő országos döntőjét. a máv vezérigazgatósága és a vasutasok szakszervezetének elnöksége 1973 elején indította el a vetélkedősorozatot. a máv mintegy hétezer szocialista brigádjából ötezer brigád 50 ezer dolgozója vett részt a versenyben. az országos döntőn részt vevő tíz csapatnak három szinten kellett megküzdenie az elsőségért. az állomásokon, különböző vasuti főnökségeken és vasutigazgatósági székhelyeken megtartott elődöntőkön és az országos döntőn a csapatok vasutüzemi ismeretekről, a vasut történetéről és a közlekedéspolitikai koncepcióról kaptak kérdéseket. ezen kívül a vasutas munkásmozgalom történetével, a felszabadulás utáni 30 év gazdasági és politikai kérdéseivel, valamint irodalmi, zenei ismeretekkel kapcsolatos kérdésekre kellett válaszolni.

az országos vetélkedő első díját, a 10 000 forintos pénzjutalmat és a máv vezérigazgatója különdíjaként az egész szocialista brigád részére szovjetunióbeli jutalomutazást a máv budapesti építési főnökség „vásárhelyi pálc.,, szocialista brigádja nyerte. a második díjat, 8000 forintos pénzjutalmat és különdíjként a vetélkedőn részt vevő öt brigádtag részére szovjetunióbeli jutalomutazást a máv szombathelyi szertárfőnökség „üzemvitel,, szocialista brigádja kapta. harmadik díjban, 7000 forint pénzjutalomban és a vetélkedőn részt vevő öt brigádtag részére külföldi jutalomüdvülésben a máv miskolci vontatási főnökség „november 7.,, szocialista brigádja részesült. /mti/

kbt
20.00/rj

- 65 -

2010

bb. 76. ünnepség a szovjet déli hadseregcsoport parancsnokságán

t/pr/gk/rj la

1975. február 21.

a szovjet hadsereg és hadiflotta megalakulásának 57. évfordulója alkalmából pénteken este műsoros ünnepséget rendeztek az ideiglenesen magyarországon tartózkodó szovjet déli hadseregcsoport parancsnokságán. részt vett az ünnepségen győri imre, az mszmp központi bizottságának titkára, borbándi jános, a minisztertanács elnökhelyettese, czinege lajos vezérezredes, honvédelmi miniszter, benkei andrás belügyminiszter, és papp árpád, a munkásőrség országos parancsnoka. ott voltak a társadalmi és tömegszervezetek vezetői, s részt vett az ünnepi eseményen a magyar néphadsereg tábornoki, parancsnoki karának számos tagja, valamint a szovjetunió budapesti nagykövetségének több magasrangú képviselője.

a szovjet és a magyar himnusz elhangzása után f.k. iscsenko altábornagy üdvözölte az ünnepség résztvevőit, majd b. p. ivanov vezérezredes, a déli hadseregcsoport parancsnoka méltatta az évforduló jelentőségét. az ünnepség első része az internacionálé hangjaival ért véget, majd katonaművészek adtak nagy sikerű műsort. /mti/

bb. 77. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 órától zárásig:

rj la

1975. február 21.

- 71. lászló andor varsóba utazott
- 72. bemutató a vidám színpadon
- 73. halász judit előadó estje
- 74. időjárásjelentés
- 75. vasutas szocialista brigádok vetélkedője
- 76. ünnepség a szovjet déli hadseregcsoport parancsnokságán
- 77. hirjegyzék

/mti/

- v é g e -

20.45 rj

- 66 -

20.50

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
szerkesztőség vezetője: burján sándor
ügyeletes szerkesztő: koncz antal
szerkesztő: halasi györgy
lakatos erzsébet

MTI

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

bb.1. a két kongresszus között - ifjúságpolitika a budapesti műszaki egyetemen

i/szö/gg/ra cz

1975. február 22.

hazánk legnagyobb felsőoktatási intézményén, a budapesti műszaki egyetemen összegezték az elmúlt néhány esztendő ifjúságpolitikai tevékenységét - az eredményeket és a tennivalókat. mint ismeretes, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága 1970 februárjában értékelte az ifjúság nevelésével kapcsolatos legfőbb eredményeket és állásfoglalást a munka továbbfejlesztésének irányelveiben. az állásfoglalás - amely a központi bizottság nevelési programjának tekinthető - hangsúlyozta, hogy az ifjúság nevelésének ügye nem egy feladat a sok közül, hanem a jelenlegi időszak legfőbb kérdéseinek egyike. a párt szükségesnek látta, hogy a társadalom intézményei és szervezetei nagyobb nevelőhatást gyakoroljanak az ifjúság életére, s a nevelő tevékenység jobban igazodjék a mai valósághoz, a fiatalok igényeihez.

a budapesti műszaki egyetemen is ezeknek a gondolatoknak a jegyében tettek lépést például a nevelőmunka fejlesztéséért. az intézkedések sorában négy esztendővel ezelőtt bevezették a nívódíj-rendszert, amellyel a különböző karokon, illetve az egész egyetemen a legjelentősebb nevelési és oktatási eredményeket kívánták jutalmazni, elismerni. a korábbi intézkedések, a párt-és tömegszervezetek, valamint az oktatók munkájának hatására javult a nevelés helyzete, ám különböző módon szerzett információk arra engedtek következtetni az egyetemi vezetők, hogy mindez még nem eléggé hatékony, nem használtak ki minden lehetőséget az oktatási folyamaton belül is a nevelésre, és különösen nem a világnézeti nevelésre.

/folyt.köv./

-1-